

JAARBOEK VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

45

KON. NED. GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE
AMSTERDAM 1958

Commissie van Redactie: Dr. H. Enno van Gelder, Voorburg;
Dr. A. Gorter, Bilthoven; O. N. Keuzenkamp-Roovers, Groningen;
Dr. A. N. Zadoks-Josephus Jitta, Amsterdam; N. E. H. J. J. Zon †

Alle correspondentie betreffende redactie en administratie te richten
aan het secretariaat: Zeestraat 71B, 's-Gravenhage.

DE COLLECTIE GILDEPENNINGEN IN HET FRIES MUSEUM TE LEEUWARDEN

(met uitzondering van de Friese)

door

O. N. KEUZENKAMP—ROOVERS

Onder de rijke numismatische collecties van het Fries Museum te Leeuwarden bevindt zich een belangrijke verzameling gildepenningen, die hoofdzakelijk afkomstig is van mr. J. Dirks. Deze advocaat uit Leeuwarden, lid van het gemeentebestuur en afgevaardigde in de Tweede Kamer, was een toegewijd beoefenaar van de historische en numismatische wetenschappen, lid van verschillende binnen- en buitenlandse genootschappen op dit gebied, en een ijverig verzamelaar. Toen hij in 1892 op 82-jarige leeftijd overleed, liet hij zijn grote numismatische collectie na aan het museum van het Fries Genootschap, waarvan hij sedert 1836 lid was, in 1840 penningmeester werd, in 1852 voorzitter en in 1886 erelid ¹.

Zijn publicaties, die ook nu nog gekend en geraadpleegd worden, werden enige malen met goud bekroond: in 1846 zijn *Geschiedkundig Overzicht van de koophandel der Friezen van de vroegste tijden tot aan den dood van Karel de Groote enz.* (prijsvraag van het Utrechtse Genootschap van Kunsten en Wetenschappen), in 1876 *De Noord-Nederlandsche Gildepenningen, wetenschappelijk en historisch beschreven en afgebeeld* (prijsvraag van Teyler's Tweede Genootschap); in 1888 zijn *Beschrijving der Nederlandsche of op Nederland en Nederlanders betrekking hebbende Penningen, geslagen tussen November 1813 en November 1863* (prijsvraag van Teyler's Tweede Genootschap). Met zilver werd in 1850 bekroond de *Geschiedkundige onderzoekingen aangaande het verblijf der Heidens of Egyptiërs in de Noordelijke Nederlanden* (prijsvraag van het Utrechtse Genootschap). Hiernaast kunnen als belangrijke werken nog genoemd worden: *Beschrijving van Nederlandsche historiepenningen ten volge op G. van Loon, Beschrijving der Nederlandsche historiepenningen enz.*, Amsterdam 1840—'69, in samenwerking met anderen geschreven, het „Penningkundig Repertorium”, van 1879—1890 gepubliceerd in de *Navorscher* en vele studies in de *Revue belge de numisma-*

tique, De Vrije Fries, de Friesche Volksalmanak en in de Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde ².

MR. J. DIRKS (clisché Fries Genootschap)

Beschouwen wij de *Noord-Nederlandsche Gildepenningen* nader dan moeten wij ook nu nog vol waardering zijn voor het baanbrekende werk, dat Dirks hiermee verzette. Hij benaderde zijn onderwerp van twee kanten: historisch, door zich te oriënteren op het gebied van het gildewezen en uit archiefstukken gegevens over gildepenningen te verzamelen, numismatisch door zoveel mogelijk gildepenningen op te sporen en te beschrijven. In zijn drang tot volledigheid nam hij bovendien vele stukken op, die alleen uiterlijk enige verwantschap met gildepenningen vertonen, zoals brandspuitpenningen, buurt- en blokpenningen en verschillende gildeschilden. Als modern lezer zouden wij het boek dan ook overzichtelijker wenssen en de historische inleidingen beknopter. Zijn methode blijft echter in wezen juist, en er is nog steeds geen modern handboek, dat het zijne kan vervangen. Wel verschenen er afzonderlijke studiën, voornamelijk in het *Tijdschrift* en het *Jaarboek van het (Kon.) Genootschap voor Munt- en Penningkunde*, die verschillende gegevens van Dirks corrigeerden en werd de wenselijkheid van een nieuwe „Dirks” geuit ³.

Zoals bekend heeft Dirks zich bij het schrijven van de *Noord-Nederlandsche Gildepenningen* voor een groot deel gebaseerd op zijn eigen collectie en op die van de verzamelaar F. H. Maschhaupt, wiens verzameling tegenwoordig berust in het Rijksmuseum te Amsterdam en bewerkt

wordt door dr. D. A. Wittop Koning. Zoals ook door dr. Wittop Koning werd betoogd, is voor het vervaardigen van een nieuwe „Dirks” een grondig archiefonderzoek nodig met gebruikmaking van alle vindbare gegevens over op gildepenningen voorkomende namen. Dit is niet de opzet geweest voor deze catalogus van de niet-Friese gildepenningen in het Fries Museum.

Hier is uitgegaan van de wens om de collectie Dirks, zoals deze verzameling gildepenningen toch in hoofdzaak genoemd kan worden, weer toegankelijk te maken voor het publiek. Dirks heeft namelijk nadat hij de *Noord-Nederlandsche Gildepenningen* gepubliceerd had, de belangstelling voor dit onderwerp geenszins verloren: hij bleef aankopen en noteerde al zijn aanwinsten en zijn op- en aanmerkingen in een met wit papier doorschoten werkexemplaar, dat nu nog bij zijn collectie berust. Hierin is een schat van gegevens neergeschreven omtrent aankopen, veilingprijzen en stukken, die hij heeft gezien. Voor archiefonderzoek zijn hier lange lijsten uit te putten met namen van gildebroeders. Er is echter nog iets anders, wat juist bij deze collectie van belang is: daar Dirks van elk gilde vele exemplaren bewaarde, is hier een unieke gelegenheid om de vele variaties in onderwerp en tekening bij de penningen van één gilde te laten zien. De kenner van gildepenningen zal aanstonds opmerken, dat bv. bij het Bierdragersgilde van Amsterdam drie typen penningen worden genoemd waarvan één van 1663 en twee van 1665, terwijl Dirks er maar één afbeeldt, nl. van 1665. Bij de gegraveerde penningen is het aantal varianten, daar deze penningen stuk voor stuk gegraveerd werden, uit de aard der zaak nog veel groter, bv. bij het Amsterdamse Korendragers- en korenstortersgilde, hoewel toch ook hier identieke exemplaren zijn aan te wijzen.

Behalve dat de collectie Dirks zulk een verscheidenheid aan materiaal biedt, kan men, dank zij zijn aantekeningen, met behulp van oude veilingcatalogi, nagaan hoe deze collectie zich uitbreidde. Men ziet hoe Dirks niet alleen exemplaren bemachtigde uit de collecties Quintus, Hooft van Iddekinge, Völcker, Mailliet, Perreau e.a., maar ook hoe talrijke exemplaren van de collectie Minard van Hoorebeke, die in 1883 geveild werd, via de firma Schulman in zijn bezit kwamen ⁴. Van de exemplaren, die na 1879 verworven werden is de aankoopdatum bijna steeds en de herkomst zeer vaak bekend.

Toen het Fries Museum enige jaren geleden besloot tot herordening van zijn numismatische collecties is men van het standpunt uitgegaan, dat de munten en penningen, die direct op Friesland betrekking hebben, een

gescheiden gedeelte moeten vormen ten opzichte van de rest, die beschouwd moet worden als een — zij het zeer waardevolle — studiecollectie. Zo ook bij de gildepenningen.

Bij de Friese gildepenningen zijn alle exemplaren, ook identieke typen, in de collectie gehouden. Hierover zal te zijner tijd een aparte publicatie moeten komen. Bij de niet-Friese gildepenningen zijn doubletten uit de collectie verwijderd. Er is nauwkeurig geschift, zodat de collectie overzichtelijker werd. Binnen de algemene indeling volgens provincie, stad en gilde is gelet op de aanwezigheid van alle mogelijke varianten in voorstelling en uitvoering. Bij de gegoten penningen is dus rekening gehouden met het bestaan van verschillende gietvormen, die elk in details verschillen; bij de gegraveerde penningen is gelet op de variaties in de voorstellingen, bij geslagen penningen op de mogelijkheid van het gebruiken van verschillende stempels. Ook is gelet op uitvoering in verschillende soorten metaal en in diverse formaten en dikten. Van één type is zoveel mogelijk slechts één exemplaar in de collectie gehouden; slechts een enkele maal — wanneer het door Dirks afgebeelde, en daarom vastgehouden exemplaar, slecht was — is er een tweede, gaver, exemplaar aan toegevoegd. Er is dus voor deze niet-Friese gildepenningen geen directe waarde gehecht aan de namen van de gildebroeders. De penningen gingen immers van de ene gildebroeder over op de andere, waarbij de oude naam werd weggeslepen en een nieuwe naam daaroverheen werd gegraveerd. Soms ging daarbij zelfs een belangrijk deel van het ornament van de penning verloren (Pl. V, 249a).

Ter oriëntatie moge hier nog een beknopte algemene inleiding volgen ⁵. Gildepenningen dienden de leden van een gilde als legitimatiebewijs of als presentiepenning voor vergaderingen, waarbij boete stond op absentie of op verlies van de penning (Pl. VII, 316). Ook werden zij wel gebruikt als oproeppenning voor lijkbezorging van een medebroeder. Zo lezen we in de regeling van het zijdeverversgilde van Amsterdam in 1626:

..... dat de gemene gildebroeders gehouden sullen zijn metten anderen ter begraeffnisse te comen ende hunnen overleden gildebroeder, daertoe versocht werdende, te dragen ende dat tot dien eynde zeeckere penningen uytgedeelt sullen werden, die by een yder aen den knecht van 't gilde wederomme gerestitueert zullen moeten werden, op pene dat de non-comparanten verbeuren zullen ses stuvers ⁶.

Vaak werden daartoe aparte begrafenispenningen gemaakt (Pl. II, 286).

Verder kennen we nog de overmanspenningen (Pl. II, 56), vaak uit zilver vervaardigd en soms echte pronkstukjes, en de buspenningen, bewijs

van lidmaatschap van de zieken-, ouderdoms- en begrafenisbus van het gilde.

In de Noordelijke Nederlanden treft men gildepenningen aan sinds het einde van de 16e eeuw, wanneer de gilden groter en rijker beginnen te worden, zodat men behoefte gevoelt aan een herkenningsteken. Aanvankelijk zijn ze haast alleen in gebruik in Middelburg (Pl. VIII t/m X), de stad waar de provinciale Munt van Zeeland gevestigd was. Al gauw werden ze ook in andere steden ingevoerd, zodat ze in het midden van de 17e eeuw behalve in de verschillende Zeeuwse steden ook voorkwamen in de Noord- en Zuidhollandse steden, in Utrecht en, zij het in nog gering aantal, in verscheidene Friese steden en in Groningen. In de tweede helft van de 17e eeuw werd het gebruik algemener en breidde zich uit tot 's-Hertogenbosch, Maastricht, enkele Gelderse steden, en — minder — tot de IJsselsteden. Toch vond het gebruik niet overal ingang. Merkwaardig is bv. dat er van steden als Rotterdam, Gouda, Dordrecht, Leiden, Nijmegen e.a., die toch een levendig gildewezen gekend hebben, weinig of geen gildepenningen zijn aan te wijzen.

Na de formele, doch niet daadwerkelijke opheffing van de gilden in 1798 blijven de gildepenningen bestaan tot in 1818, wanneer de opheffing der gilden definitief is⁷. Intussen was bij de meeste gilden het element van sociale zorg altijd vrij groot gebleven. Na 1798 wordt op dit aspect vaak de nadruk gelegd, zodat men dan steeds meer op de penningen vindt vermeld „(naam) heeft 't fonds gekogt (jaartal)“ in plaats van het vroegere „(naam) meester geworden (datum, jaar)“; de gildepenningen zijn dan in functie gelijk te schakelen met de vroegere buspenningen en dus slechts bewijs van lidmaatschap van het begrafenis- en/of ziekenfonds van het gilde.

De gildepenningen hebben een vaste voorstelling. Dit kan zijn: een gildebroeder aan het werk, een afbeelding van bij het gilde in gebruik zijnde werktuigen, van een of meer meesterproeven, van de werkplaats of de winkel of van de patroonheilige en dit kan vaak gecombineerd met het al dan niet door leeuwen gehouden en gekroonde stadswapen, dat ook heel klein kan zijn opgenomen in op- of omschrift. Daarbij komt dikwijls een vaste tekst, die de naam, soms ook de plaats, van het gilde geeft, soms ook de naam van de deken en de overdekens. Aan dit alles wordt als wisselende tekst toegevoegd de naam van de gildebroeder, een enkele maal aangevuld of vervangen door een monogram en/of een huismerk, en/of het gildenummer, met eventueel de datum van intrede in het gilde. Deze intrededatum is meestal jonger dan de datum

in de vaste tekst, die slaat op de oprichting van het gilde of de invoering van de penning. Een enkele maal kan de intrededatum ouder zijn, wanneer deze viel vóór de invoering van de penning.

Naar hun uiterlijk zijn de gildepenningen globaal in te delen in grote groepen. Die van Groningen en Friesland zijn meestal gegraveerd (Pl. I, 56), de Friese vooral vaak zeer fraai; daar zij misschien meer tot persoonlijk legitimatieteken dienden, dan als presentiepenning werden zij ook wel doorboord om zichtbaar gedragen te kunnen worden. Bij de zeldzame Overijsselse en Gelderse gildepenningen vallen die van Deventer op door het met behulp van poinçonnen ingestempelde adelaartjes en andere kleine figuurtjes. De Utrechtse gildepenningen zijn over het algemeen met zorg uitgevoerd, die van het Apothekersgilde steeds in zilver (no. 31, 32). Zowel bij de gegraveerde, als bij de gegoten en de geslagen penningen zijn goede ontwerpen, die ook fraai van uitvoering zijn (resp. nos 44, 45, 47; nos 33, 34, 35, 42; nos 31, 32, 39, 46a). Zeer gevarieerd zijn de penningen van het Smedengilde, waarvan no. 42 wel een zeer bijzonder stuk is.

Bij de Noordhollandse gildepenningen vallen naast de grote Amsterdamse groep enkele penningen van Alkmaar op door hun plastische vorm, van Enkhuizen en Hoorn door de liefde waarmee zij, een enkele zelfs in zilver, gegraveerd zijn. In Haarlem staat tegenover de gegraveerde penningen de gegoten penning van het Turfdragersgilde (Pl. VI, 298).

Bij de Amsterdamse penningen zijn enkele zeer fraaie stukken, met name no. 56 (Pl. II), oorspronkelijk in de collectie Minard van Hoorebeke; no. 75 van het Collegium Medicum — eigenlijk geen gilde, maar hier toch opgenomen, daar Amsterdam geen Apothekersgilde rijk is geweest — en de nos 285, 286 (Pl. II), beide begrafenispenningen. Typisch Amsterdams zijn verder de vele vrij kleine gegraveerde koperen penningen van de Binnenlandvaarders, de Korendragers en -storters, de Korenlichtermans, de Kuipers, de Metselaars, de Roei- en steigerschuitenvoerders, die elk vele varianten tellen (Pl. III—IV). Daarnaast kent Amsterdam nog de kleine gegoten koperen penningen van de Bierdragers, de Boekverkopers, de Chirurgijns, de Lint- en passementwerkers, de Makelaars e.a.

De Zuidhollandse gildepenningen zijn vaak fors geboetseerd, vooral die van Den Haag (nos 313, 317, 318, 319, 320, 322, 324, 325) en een enkele van Rotterdam (nos 333, 334) en van Delft (nos 306, 308) (Pl. VII). Verder vallen hier de verschillende buspenningen op.

Bij de Zeeuwse gildepenningen zijn de enkele kleine 16e eeuwse exemplaren in uiterlijk aan munten gelijk, terwijl de overige vaak juist in zeer hoog relief zijn gegoten en met hun eenvoudig gehouden vormen van

afgebeeld gereedschap of meesterproeven soms modern aandoen. In hun omschriften vermelden zij de namen van de overdeken van het gilde — een deftig man, steeds Heer genoemd —, van de „beleeders” (overlieden) en de knape (gildeknecht). Typisch Zeeuws zijn ook de gegoten penningen, die het interieur van een werkplaats weergeven bv. van een bakker (no. 359), een droogscheerder, (no. 364), een brandewijnverkoper (no. 416) of van een winkel, bv. van een kousemaker (no. 372), een wollen- (no. 406, 407) of een zijdenlakenkoper (no. 408—411; no. 420).

Uit Noord-Brabant kennen we, behalve enkele onopvallende Bredase gildepenningen, uitsluitend gildepenningen van 's-Hertogenbosch. Deze zijn bijna onmiddellijk te herkennen aan hun — op een enkele uitzondering na — ovale vorm (no. 463, Pl. XII), terwijl zij bovendien meestal zijn voorzien van een oog, zodat zij kunnen worden gedragen. Zij kunnen of gegraveerd zijn of gegoten, één penning heeft een zegel tot model (no. 450).

De Limburgse gildepenningen zijn bijna uitsluitend vertegenwoordigd door die van Maastricht, die met hun statige patroonheiligen soms doen denken aan middeleeuwse zegels (Pl. I, 470).

Van de meeste gildepenningen zijn de ontwerpers niet bekend en het zou dan ook vergeefs zoeken zijn om de naam van een beeldhouwer, penningsnijder of graveur te verbinden aan deze stukken, die zo eenvoudigestempelsnijder en graveur Johannes Looft (no. 342—343, 377, 421, 429; dig van opzet en uitvoering zijn. Er is echter een aantal, waarvan het ontwerp wél door kundige hand is vervaardigd, o.a. door de bekwame Pl. VIII), de medailleur W. de Wijs (no. 73, 74), A. Nachtegael (no. 57, 64, 71) e.a. Door intensief archiefonderzoek zal het zeker mogelijk zijn nog enkele namen van ontwerpers aan het licht te brengen.

BIBLIOGRAFIE.

- Bruinvis, C. W., *De Alkmaarsche Bedrijfs- en Ambachtsgilden*, (Alkmaar 1906).
- Cat. Utrecht = *Catalogus van het Historisch Museum der Stad, Centraal Museum Utrecht* 1928.
- Dirks, J., *De Noord-Nederlandsche Gildepenningen*. Uitg. door Teyler's Tweede Genootschap, Haarlem 1878.
- Dorren, Th., „Maastrichtse Noodmunten en Gildepenningen", *Publications de la Société historique et archéologique dans le Limbourg à Maastricht*, 63 (1927), p. 331—365.
- Dumbar, G., *Het kerkelyk en wereltlyk Deventer*, I, Deventer 1732, I, 8, p. 39—51.
- Eeghen, I. H. van, *Inventarissen der Archieven van de Gilden en van het Brouwerscollege van de stad Amsterdam*, Amsterdam 1946.
- Feith, H.O., *De gildis Groningans*, Groningae 1838.
- Heuvel, N. H. L. van den, *De ambachtsgilden van 's-Hertogenbosch vóór 1629*, Utrecht 1946.
- Hoogewerff, G. J., *De geschiedenis van de St. Lucasgilden in Nederland*, Amsterdam 1947.
- Jbk. M. & P. = *Jaarboek voor Munt- en Penningkunde*, Amsterdam.
- Malsen, H. van, *Geschiedenis van het Makelaarsgild te Amsterdam 1578—1933*, (Amsterdam 1933).
- Man, M. G. A. de, *Het leven en de werken van Johannes Looff* (Middelburg 1925).
- Minard van Hoorebeke, L., *Description de Méreaux et Jetons de présence des Gildes et Corps de Métiers, Eglises etc. II Méreaux appartenant aux Pays-Bas*, Gand 1878. (Besproken bij Dirks II, *Nalezingen*, p. 21—60.)
- Overvoorde, J. C., *Rekeningen van de Gilden van Dordrecht (1438—1600)*, 's-Gravenhage 1894.
- Polak, E., „Het boekverkopers-, boekdrukkers- en kunstverkopersgilde te Amsterdam in penningen, drukplaat en zegel", *Het Boek*, N.R. 24 (1936—37), p. 275—280.
- Revue Belge = *Revue belge de Numismatique*, Bruxelles.
- Saft, J. C. W., *Verzameling van afbeeldingen der Gilden- en Toegangs-penningen (enz.) van Amsterdam (ca. 1850)*. (Handschrift in Bibliotheek van Kon. Penningkabinet.)

- Timmer, E. M. A., *Knechtsgilden en knechtsbossen in Nederland. Arbeidersverzekering in vroeger tijden.* (Diss. Amsterdam), Haarlem 1913.
- Timmers, J. J. M., *Symboliek en iconographie der christelijke kunst.* Roermond 1947.
- Tijdschrift M. & P. = *Tijdschrift voor Munt- en Penningkunde*, Amsterdam.
- Veen, J. S. van, „Arnhemse Ambachtsgilden”, *Bijdragen en Mededelingen der Vereniging Gelre*, 27 (1924), p. 158.
- Vollenhoven, A. van, *Ambachten en neringen in Dordrecht.* (Diss. Leiden) 's-Gravenhage 1923.
- Wiersum, E., *Uit het Rotterdamsche gildewezen*, Arnhem 1928.
- Zwierzina, W. K. F., „Een belangrijke ontdekking”, *Architectura*, 21 (1913), p. 339—340.
- „Gietmodellen van gilde- en brandspuitpenningen”, *Amstelodamum*, 19 (1932), p. 73—74.
- De in de noten vermelde literatuur is niet in deze lijst opgenomen.

LEGENDA.

? vóór gildenaam wil zeggen toeschrijving aan die stad onzeker.

? ná gildenaam wil zeggen toeschrijving aan dat gilde onzeker.

() staat de wisselende tekst (zie blz. 5).

afgeslepen = naam van vorige bezitter is afgeslepen

geg. = gegoten

gegr. = gegraveerd

gesl. = geslagen

gest. = gestempeld, meestal met losse poinçoenen

K. = koper

kz. = keerzijde

L. = lood

M. = messing

n.l. = naar links gewend

n.r. = naar rechts gewend

T. = tin

verz. = verzilverd

vz. = voorzijde

Z. = zilver

Aant. Dirks = aantekening door J. Dirks in zijn werkexemplaar van de *Noord-Ned. Gildepenningen*, berustend in het Fries Museum.

= Dirks: wil zeggen dat het bij Dirks vermelde en/of afgebeelde exemplaar in deze collectie is.

Het lettertype waarin de op- en omschriften zijn weergegeven, heeft betrekking op de schrijfwijze der stukken: klein kapitaal = hoofddrukletters, onderkast = kleine drukletters, cursief = schrijffletters.

De foto's bij dit artikel zijn vervaardigd door de Centrale Fotodienst van de Rijksuniversiteit te Groningen.

¹ H. Suringar, „Iets over Mr. Jacob Dirks“, *De Vrije Fries. Tijdschrift uitgegeven door het Friesch Genootschap van Geschied-, Oudheid- en taalkunde*, 18 (1895), p. 419-456; M. W. Vieweg, „Het Friesch Museum“ (in *Gedenkschrift, uitgegeven t.g.v. het eeuwfeest v.h. Friesch Genootschap enz. 1827-1927*), *De Vrije Fries* 28 (1928), p. 199-217.

² W. Pleyte, „Levensbericht van Mr. Jacob Dirks“, *Levensberichten. Handelingen en — van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden over het jaar 1893/3*. Leiden 1894, p. 45-61, met bibliographie door Dr. P. A. A. Boeser, p. 56-61.

³ *De Geuzenpenning*, 4 (1954), p. 13-16.

⁴ De collectie Minard van Hoorebeke, wat de gildepenningen betreft grotendeels gepubliceerd in L. Minard van Hoorebeke, *Description de Méreaux et Jetons de présence, etc. des Gildes et Corps de Métiers, Eglises etc.* I-III, Gand 1877-9, werd op 7 mei 1883 geveild. Een veilingcatalogus is echter niet te achterhalen. Alle gildepenningen uit de collectie M. v. H. zijn evenwel voorzien van met rode lak bevestigde kleine ronde etikettes, waarop een nummer. Dank zij een enkele aantekening van Dirks blijkt, dat dit de nummers van de veilingcatalogus zijn. De meeste etikettes zijn gesonden, onleesbaar of verwijderd, zodat slechts zelden het nummer hier kon worden genoteerd.

⁵ Zie ook: E. Polak, „Nederlandsche gildepenningen“, *Elsevier* 84 (1932), p. 24 vv.; *Catalogus van de Numismatische Tentoonstelling ter herdenking van het 50-jarig bestaan van het Koninklijk Ned. Genootschap voor Munt- en Penningkunde* 1946, p. 185-187; *Médailles des anciens Pays-Bas*, 6 nov.-20 déc. 1956, Paris, Musée Monétaire, p. 89; *Geuzenpenning* 7 (1957), p. 25-27.

⁶ J. G. van Dillen, *Bronnen tot de geschiedenis van het bedrijfsleven en het gilde-
wezen van Amsterdam*, 's-Gravenhage 1929, II, p. 609, No. 1074 § 25.

⁷ C. Wiskerke, *De afschaffing der gilden in Nederland* (Diss. Rotterdam), Amsterdam 1938, p. 119-224.

PROV. GRONINGEN

APPINGEDAM

Glazenmakers

- 1 Tussen takken een gekroond doorsneden wapenschild: onder een ruit, boven de letter A; tussen kroon en schild: IKD; kz. *Jan Claasen Glase Maker Der Stadt Appingedam 1751*
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., gegr., 52 mm

GRONINGEN

?Bakkersgilde: Feith p. 168—173

- 2 B'G; kz. (*Arend Doorenbosch. 1790*) M., gegr., 37 mm, doorboord
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Kleermakersgilde: Feith p. 176—179

- 3 Schaar, 1666; kz. (IAN IANSEN 1711) L., geg., 36 mm, doorboord
= Dirks II, p. 342; coll. Quintus, Groningen; coll. Hooft v. Iddekinge (cat. no. 1338)
- 4 Schaar, 1666; kz. (HINDRIK VRIESE 1775) M., gegr., 42 mm
= Dirks II, p. 342, pl. CXXX, 2; coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1340)

Manden- of korvenmakersgilde: Feith, p. 291—293

- 5 (Huismerk tussen HL), mand; kz. ☼ (HINDRICK LOVRENS 1650)
= Dirks II, p. 355, pl. CXXXI, 13 M., gegr., 34 mm

Metselaars-, timmerlieden- en leidekkersgilde: Feith p. 276—280, pl. 3 E, metselaarspenning:

- 6 Troffel, *Meester Messelaar*, omschrift (*Hendrik Kamphoff den 23 Febr 1757*); kz. passer, winkelhaak, rand met rank
= Dirks II, p. 353, 3, pl. CXXXI, 10 M., gegr., 43 mm
- 7 Als 6, doch troffel met punt n.l. en *Meester Metselaar*, (*Christiaan Wagenaar Meester Geworden: A° 1773 den 19 Feb.*); kz. wijd geopende passer, winkelhaak, schubbenrand M., gegr., 45 mm
Aant. Dirks: aangekocht november 1886; coll. Mailliet (cat. no. 4249)
- 8 Als 7 (*Jan Scholtens Meester Geworden den 11 February 1792*); kz. echter met brede schubbenrand M., gegr., 45 mm, afgeslepen
= Minard van Hoorebeke no. 475; aangekocht 1883

- 9 Vz. als 7 (*Abel Radix Meester Geworden Den 28 Septembr 1789*);
kz. kleine passer en winkelhaak naast grote boom, in door rocailles
omzoomde gekroonde cartouche M., gegr., 45 mm (Pl. I)
Aant. Dirks; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1356)

timmerliedenpenning:

- 10 Passer, winkelhaak, omschrift: (*Harm Bloem Meester Timmerman
Gewor=den 10 Maj 1788*); kz. troffel, rand met rank
M., gegr., 44 mm
Aant. Dirks; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1380)
- 11 Passer, winkelhaak, omschrift: *Meester Timmerman (Theodorus
Wilkens Meester geworden den 2 April 1785)*; kz. troffel, smalle
rand met rank M., gegr., 45 mm
= Dirks II, p. 353, 4, pl. CXXXI, 11
- 12 Vz. als 11 (*Reinder Buining Meester Geworden den 14 Februa
1791*); kz. driehoekige troffel, lauwerkrans M., gegr., 46 mm
= Dirks II, p. 353, 6; Coll. Quintus, Groningen; Coll. Hooft van
Iddekinge (cat. no. 1381)
- 13 Passer, winkelhaak, opschrift: *Meester Timmerman*, omschrift:
(*Sipke Oltekamp Meester Geworden Den 15 Augusti 1765*); kz.
troffel, schubbenrand M., gegr., 45 mm
Aant. Dirks
- 14 Passer, winkelhaak, opschrift (evenwijdig aan de benen van de
passer): *Meester Timmerman*, omschrift: (*Gerrit van Bruggen
Meester Geworden den 24 Juny 1782*); kz. driehoekige troffel;
verhoogde rand, waarop schubmotief M., gegr., 45 mm
Aant. Dirks; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1379)
- 15 Passer, winkelhaak, opschrift (evenwijdig aan l. been van winkel-
haak): *Meester Timmerman*, omschrift: (*Eeke Raammaker, Mees-
ter Geworden den 17 Febr = 1772*); kz. troffel, smalle rand met
rank M., gegr., 45 mm
kz. Dirks pl. CXXX, 11

Schoenmakers-leerlooiersgilde: Feith p. 173—176

- 16 Schoen, 1707, omschrift: *Jan Berents*, enz.; kz. ossekop No. (42),
omschrift: *Aldert Tomas* enz. M., gegr., 34 mm, doorboord
Dirks II, p. 347, pl. CXXX, 5

Schoenmakersgilde: Feith, pl. 3 D

- 17 Sint Crispinus, (62); kz. MICHEL VAN LINGEN enz. 1716
M., gegr., 34 mm, doorboord
= Dirks II, p. 347, pl. CXXX, 4

Schuitenvaardersgilde: Feith, p. 220—228, pl. 3 F

- 18 Anker, onderaan accoladevormig; kz. (*Hindrick Roelefs* 1674)
M., gegr., 44 mm, doorboord, afgeslepen
= Dirks II, p. 350, pl. CXXXI, 8; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1368)
- 19 Anker, onderaan rond; kz. (*Bron Eilkens* 1711)
M., gegr., 43 mm, doorboord
= Dirks II, p. 350; Coll. Quaestius
- 20 Anker, onderaan rond, punten driehoekig; kz. (*K: Klaasens*. 1792)
T., gegr., 50 mm, doorboord
= Dirks II, p. 350; vgl. Feith pl. 3 F; Coll. Hesselink

Smedengilde: Feith p. 164—168

- 21 Sint Eligius; kz. (*Stoffer de Rode Meester geworden den 27 May* 1780)
M., gegr., 45 mm
= Dirks II, p. 341, pl. CXXX, 1; Coll. Quintus; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1372)

Timmerliedengilde: Feith p. 276—280

- 22 Passer, winkelhaak; kz. (*Jan Meijjer* 1758) M., gegr., 42 mm
= Dirks II, p. 354, pl. CXXXI, 12; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1384)
- 23 Passer, winkelhaak, bijl. hamer, 1804; kz. glad
K., gegr., 38 mm, afgeslepen
= Dirks II, p. 354, 9; Coll. van Iddekinge (cat. no. 1383)

Wollenaarsters?

- 24 Vrouw, 3 kinderen; kz. opschrift: DOCH AN GODTES SEGEN IS ALS GELEGEN, omschrift: (*Martie Reempts* 1728)
M., gegr., 38 mm, afgeslepen (... 1668)
= Dirks II, p. 358, pl. CXXXII, 16

Geen gildepenningen zijn:

Geboortepenning van *Hendrik Gerrits*, 16 Maart 1702 binnen Groningen met op vz. een bakkerij. Z., gegr., 47 mm, kabelrand, uit coll. mr. A. Looxma IJpey, = Dirks II, Nalezingen, p. 62;

Groningse flabbe van 1580—6, waarvan kz. afgeslepen en daarop gegraveerd een zeilschip en *Hinderik Oltman*. Z., 32 x 32 mm. Aant. Dirks: aangekocht 5 Jan. 1883.

PROV. OVERIJSEL

DEVENTER: Dumbar p. 39—51

Bakkersgilde: Dumbar p. 44—45, XII

- 25 Kroon, broden en broodjes; kz. adelaartje, opschrift (PIETER WILLEMSE), A^o 1664

K., geg., kz. gest., ovaal 138x33 mm, boorboord, afgeslepen
= Dirks II, p. 119, pl. C, 1 (Nijmegen)

Kleermakersgilde: Dumbar, p. 39, I

- 26 Gekroonde schaar K.M.G., roosje; kz. adelaartje (: Lamber: : Rensen.) K., gest., 39 mm, doorboord

= Dirks II, p. 122, pl. C, 2 (Nijmegen); Aant. Dirks: Deventer?

Lambert Renssen, snijder uit Ossenbrugge (Osnabrück) werd te Deventer burger op 3-8-1615, volgens mededeling van Dr. A. C. F. Koch, gemeente-archivaris van Deventer.

Linnenweversgilde: Dumbar, p. 44, XI

- 27 Gekroonde spoel, 1654; kz. TLINNEWEVERS GILDEN DER

STAT DEVEN TER adelaartje

M., gest., 34 mm

= Dirks II, p. 173, pl. CIX, 1

Geen gildepenningen zijn:

Draagteken van de Impostmeesters der Gebrande Waateren van de stad Campen enz. Vz. stadswapen M., gegr., 51 mm, doorboord. Dirks II, p. 193; Aant. Dirks: aangekocht 28 Jan. 1890;

Draagteken van de Impostmeesters der gebrande waateren over de stad Zwol. Vz. stadswapen „Draagteken” enz., 1788... 1792; kz. provinciewapen. M. gegr. 52 mm.

PROV. GELDERLAND

ARNHEM: Van Veen p. 158

? Schippersgilde

- 28 Anker, S G, 1646; kz. glad

K., gest., 30 mm

Revue belge 42 (1886), pl. VI, 1; J. Schulman (cat. 1892, no. 909)

? IJzersmeden, koperslagers ?

- 29 Adelaar; kz. pot, huismerk, LD T., geg., 27 mm
Dirks II, p. 400, pl. CXL, 7
- 30 Adelaar; kz. monogram PISR (?) T., geg., 28 mm, oog

PROV. UTRECHT

UTRECHT

Apothekers: Cat. Utrecht, no. 3396—3401

- 31 Clisteerspuit, potten, vijzel, 1664, OLIM MEMINISSE IUUVABIT; kz. glad
Z., gesl., 41 mm (Pl. I)
Dirks II, p. 153, pl. CI, 5; Vgl. stalen stempel: Cat. Utrecht, no. 3397;
Jbk. M. & P. 44, 1957), p. 60: vervaardigd door de zilversmid Hendrick Winter
- 32 In details afwijkend: linkerkant van vijzel en achterrond van tafel
niet aangegeven; kz. (Jac: Joh: Horn, 22 September 1795), be-
werkte rand Z., gesl., 41 mm
= Dirks II, p. 153, pl. CI, 5 (vz. getekend als 31, dus in details
onjuist)

toegangspenning tot de Hortus Medicus (vgl. no. 73—75):

- 33 Aesculaap, omschrift: COLLEGIUM . PHARMACEUTICUM . MDCCLXXVI; kz.
gekroond stadswapen, hoorns van overvloed (*Hendrik Ketel A°*
1780), omschrift: LIBER. INGRESSVS. enz.
K., geg., 50 mm, afgeslepen
= Dirks II, p. 155, pl. CI, 7 (penning minder gedetailleerd dan
tekening)
- 34 Meer gedetailleerd: o.a. stadswapen hier duidelijk (G. A. — van
Grossel, 1812). Staande rand M., geg., 53 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Bakkersgilde: Cat. Utrecht, no. 3332—3334

- 35 Suikerbrood met stadswapen, krakelingen; kz. HET BACKER GILDT
1650 M., geg., 36 mm
Dirks II, p. 150, pl. CI, 1

Looiersgilde: Cat. Utrecht, no. 3422

- 36 Stadswapen, L G, (Abraham De Klerck 1688); kz. stadswapen, L G 1681 K., gegr., 39 mm, vz. en kz. afgeslepen = Dirks II, p. 151, pl. CI, 3 (naam op kz. in werkelijkheid niet te lezen)

?Passementwerkersgilde: Cat. Utrecht, no. 3424

- 37 Rad, spoel, 1668, omschrift PASSEMENTIERS . GILDT.; kz. passementen, omschrift: IND. TYT. MIL: enz. K., gesl., 34 mm Dirks II, p. 156, pl. CII, 10

Smedergilde: Cat. Utrecht, no. 3367—3376

- 38 Gekroonde hamer, v r, 1642, iw; kz. stadswapentje, DE. SMEDEGILT. K., gesl., iw gest., 27 mm, doorboord Dirks II, p. 152; = Minard van Hoorebeke 436
- 39 Gekroonde hamer enz., omschrift: HET. SMEDE. GILDT. 1670; kz. gekroond stadswapen, aambeeld enz., omschrift: HET. ELOYEN. GAST. HVYS K., gesl., 32 mm Dirks II, p. 152, pl. CI, 4
- 40 Gekroonde hamer, op banderol: VAN: HET: SMEDE: GILDT; kz. (Daniel Rengers Als Broer A^e 1789) M., gegr., geprofileerde rand, 54 mm = Dirks II, p. 377, pl. CXXXIII, 2; Aant. Dirks: Daniël Rengers, benoemd in de broederschap van regenten van het Eloyen of Smeden Gasthuis 1789, overleden 1793
- 41 Gekroonde hamer, op banderol: VAN HET: SMEEDE GILDT; kz. op cartouche: (BALTHAZAR LOBE ALS BROER ANNO 1707) M., gegr., geprofileerde rand, 61 mm = Dirks II, p. 377, pl. CXXXIII, 1; Aant. Dirks: Balthazar Lobe benoemd in de broederschap van regenten enz. 1707, overleden 1708
- 42 Borstbeeld n.l. van Karel V, omschrift CHARLES. R. DE. CASTILIE. LAEON. GRENADE. ARRAGON. NAVERRRE. CEILIS; kz. gekroonde hamer 1648, omschrift (ASWERVS VAN ES, ALS BROER/ VAN HET SMEDEN GILT.) M., geg., kz. gegr., 55 mm, doorboord Vz. portret als van Mieris II, 27,2 Vgl. Dirks II, p. 377, 50a: penning als 4°, van Aswerus van Es 1684; Aant. Dirks: Aswerus van Es benoemd in de broederschap van regenten enz. 1684, overleden 1712; Coll. Völcker (cat. no. 59)

- 43 ? Gekroonde hamer, omschrift: ISAACXDEXRYCKEXDEXIONGEXVRYXGE-
WORDENXA°1688x); kz. glad K., gegr., naam gest., 47 mm
= Dirks II, p. 376, pl. CXXXIII, 4; De naam Isaack de Rijcke
de Jonge komt in de Utrechtse archieven niet voor.

Stofjeswerkers:

- Tijdschrift M. & P. 13 (1901), p. 89; Cat. Utrecht, no. 3426—3428.
- 44 Zijderups 1692; kz. stwb als monogram M., gegr., 31 mm
= Dirks II, p. 166, pl. CII, 17
- 45 Zijderups, gekroonde spoelen; kz. stwb 1711 M., gegr., 32 mm
= Dirks II, p. 166, pl. CII, 18; Coll. P. H. van Gelder; aangekocht
12 december 1881

Tappersgilde: Cat. Utrecht, no. 3429—3430

- 46 Hand met druiventros, tonnen, omschrift: TE VEEL IS FENYN 1650;
kz. (monogram) omschrift (MICHEL VAN MASEYS)
= Dirks II, p. 160, pl. CII, 11 K., gesl., kz. gegr., 37 mm
- 46a Gaver ex., met (monogram, PETER VAN DUYNKERKEN) 36 mm
Aant. Dirks: coll. Völcker (cat. no. 2676)
- 47 Vz. als van 46, doch grotere tonnen; kz. (monogram, PIETER
UYTTENBOGAERT. 1741) Geheel gegr., 35 mm
= Dirks II, p. 162, pl. CII, 15

PROV. NOORDHOLLAND

ALKMAAR

Kaasdragers

- 48 Kaasberrie, Anno 1641; kz. VII. K., gegr., 26 mm, doorboord
= Dirks I, p. 140, pl. XVII, 5

Schoenmakers? Bruinvis p. 12—14, p. 82

- 49 Burcht; kz. 2 gekroonde beitels (?) (5) T., gegr., 37 mm
Dirks I, p. 140; Bruinvis p. 14; = Minard van Hoorebeke no. 139
(cat. no. 855)

Schoenmakers

- 50 St. Crispinus, opengewerkte rand met burchtje; kz. (126 *Jan Heeren 17-6/9-55*) M., geg., ovaal 57x44 mm
Dirks I, p. 140, pl. XVII, 4; Bruinvis p. 14

- 50a Later verzilverd exemplaar, met (28 *Pieter Vuijst 17-12/23-48*)
56x44 mm

Geen gildepenningen zijn:

Een toegangspenning voor de Hortus Medicus. Vz. twee zuilen MEDICINA en PHYSICA, krans BOTANIA, plant, UTILE ET DECORUM MDCCLXII; kz. een door leeuwen gehouden stadswapen, krans, omschrift: HORTIMED: ALCMAR: SIGNUM. Dirks I, p. 141, pl. XVII, 6. Een tollodje: burcht; kz. hoefijzer. 40. L., gesl., 25 mm. Dirks, II, Nalezingen, p. 35.

AMSTERDAM

Bierdragersgilde: Van Eeghen p. 21—23

- 51 Vrouw, omschrift: PENNINGEN VANT. BIERDRAGERS GILT 1663; kz. twee bierdragers n.l., (*Jan Straetman*), ornament in afsnede
M., geg., 37 mm, afgeslepen

- 51a (COENRAAD KERSTING) Ook het ornament afgeslepen
Coll. Minard van Hoorebeke

- 52 Vz. als 51, doch 1665; kz. geheel geribbeld vat, (*MACHIEL POENSEN*)
35 mm, ook het ornament afgeslepen
Dirks I, p. 24, pl. II, 16

- 53 In details afwijkend van 52: het haar van de vrouw in het midden gescheiden, de draagberrie op het wapenschild met 4 i.p.v. 5 latten; kz. vat met glad middenstuk 36 mm, ook ornament afgeslepen

Geen gildepenning is:

vz. twee bierdragers n.l. met een vat, waarop het Amsterdamse wapen; kz. „al most ik alle dagen drage niemand souw mijn oijt Beklage”. Z., gegr., 25 mm. Vgl. Dirks I, p. 25, = Minard van Hoorebeke, no. 8.

Boekverkopers-, -drukkers- en -bindersgilde: Van Eeghen, p. 23—28; Polak, p. 275.

- 54 Mercurius, gereedschap, omschrift: BOEK-VERKOPERS enz.; kz. stadswapentje gehouden door leeuwen, (*Esaias van Claveren 1659*)
= Dirks I, p. 33, pl. III, 25 M., geg., 42 mm

(Brood)bakkersgilde: Van Eeghen, p. 28—30

- 55 Bakkerij, omschrift: BACKERS ☸ GHILT ☸ ; kz. stadswapentje, gehouden door leeuwen (*Hendrick P. Roest*) M., geg., 30 mm, afgeslepen Dirks I, 18, pl. II, 12

Brouwerscollege: Van Eeghen p. 127—131

- 56 Overmanspenning: wapenschild; kz. biervat, ABRAHAM BALCKMAN . . 1684, Overman . . . 1700: 1701: 1703/ 1704
Z., gegr., ovaal 86x63 mm (Pl. II)
= Dirks I, p. 22, pl. II, 14; = Minard van Hoorebeke no. 6; Coll. Evenepoel

Chirurgijngilde: Van Eeghen p. 30—37; Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 52—57

- 57 De Dood; kz. stadswapentje, gehouden door leeuwen, (MARCELES GYSWYT 1776) M., geg., 45 mm
= Dirks pl. I, 5 (tekening niet geheel juist: bloem rechts van de Dood is in de kelk gezien, niet van opzij)
Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 57: Waarschijnlijk ontworpen door A. Nachtegael (gedoopt 1658 — overleden in of na 1725), volgens archivalische gegevens ontwerper van de Hortuspenningen van het Collegium Medicum, waarvan de voorstelling van de Dood identiek is.

- 58 Bloem rechts van de Dood is van opzij gezien; (*Thomas Baker* 1739) afgeslepen

- 59 Als 58, doch zonder rand; 41 mm, afgeslepen

- 59a Later verzilverd exemplaar met (TILLI FRENKEL) 40 mm

- 60 In details afwijkend van 59; tussen de benen van de Dood is de grond niet aangeduid, het altaar heeft 1 i.p.v. 3 horizontale strepen; (*R Solcama*) 41 mm
= Dirks, pl. I, 7

- 61 De Dood n.r.; kz. (*Mr Cornelis Kromhout*)
= Dirks, pl. I, 10 M., geg., 28 mm, afgeslepen

- 62 De Dood staat minder gebogen: kz. zonder gegraveerde rand, (*MR Pieter Jacobsz Craijs*) 30 mm, afgeslepen
Ant. Dirks: aankoop 12 maart 1888

- 63 Kz. boven (*Mr* J. TITSING) het stadswapen tussen 16—84 gegr.
Aant. Dirks: aankoop 20 november 1885

toegangspenning voor de Hortus Medicus:

- 64 De Dood, omschrift: COLL. CHIRVRG; kz. vaas met bloemen, waarop stadswapen, 1684, omschrift: HORTUS. MEDICUS (*Mr. David van Oostrum*) M., geg., 35 mm, afgeslepen
Aant. Dirks: Dirks pl. I, 4; aankoop 12 december 1881
Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 56: waarschijnlijk ontworpen door A. Nachtegael, vgl. no. 57
- 65 De Dood; kz. vaas enz., op cartouche met (*Frederikus Reijne*) M., geg., 44 mm
= Dirks pl. I, 6 (tekening in details onjuist: tussen de knieën van de Dood is de grond aangeduid, de bloemen zijn van opzij gezien, het altaar heeft slechts één horizontale streep)
- 65a (*D = Grimo*). Gaver ex. 45 mm
Aant. Dirks
- 66 In details afwijkend van 65: figuur van de Dood meer ineengedrongen, zeis iets afgesneden door de rand, rechter bloem in de kelk gezien; kz. met (*Hendk. van Winsen 1777*) 43 mm
- 67 Als 65, maar zonder rand 40 mm, afgeslepen
- 68 In details afwijkend van 67: tussen de knieën van de Dood is de grond niet aangeduid, de linker bloem is in de kelk gezien, de bloemen rechts zijn van opzij gezien; kz. met (*Mr Dirck van den Bosch*) 40 mm
Aant. Dirks: aankoop 9 september 1881

penning van de Chirurgijnsknechts:

- 69 De Dood; kz. stadswapen (*P. Monkel*) M., geg., 36 mm
= Dirks I, 40 f, pl. I, 9

toegangspenning tot de Hortus Medicus voor de
Chirurgijnsleerlingen en -knechts:

- 70 Stadswapen, hoorns van overvloed (*L.W.B.*); kz. glad M., geg., 38 mm
Aant. Dirks; Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 55

Collegium Medicum:

oude toegangspenning tot de Hortus Medicus voor
apothekers en doktoren:

- 71 Hand met slang enz., omschrift: HORTUS MEDICUS; kz. hoorns van
overvloed, stadswapen (*Dr Egbertus Veen DECANUS collegii Medici*
1684) K., geg., 38 mm
= Dirks I, p. 16, pl. I, 1; Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 52: volgens
archivalische gegevens ontworpen door A. Nachtegael, vgl. Chi-
rurgijns-gilde no. 57 en 64

71a (*Mr Samuel Guerard*) M., afgeslepen

72 (1684 n. 1. *Pr Ruijsch*) K., geg., 36 mm

Aant. Dirks: aankoop 20 oktober 1885 van J. Schulman

toegangspenning tot de Hortus Medicus voor
apothekers en doktoren (vgl. no. 33—34); Zwierzina 1932

- 73 Aesculaap, omschrift: MAXIMUS. AEGRIS. AUXILIATOR. ADEST; kz. stads-
wapen, hoorns van overvloed, (*Pieter Kouman 1726*), omschrift:
HORTI MED. AMSTEL. LIBER. INGRESSUS. M., geg., 51 mm
Dirks I, p. 47, pl. I, 11; Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 54: volgens ar-
chivalische gegevens ontworpen door W. de Wijs, zilversmid te
Amsterdam

73a (*Nicolaas Daniel Gade 1747*) K.
= Dirks I, 47

73b (*Doctor Cornelius Pereboom 1773*) Bijna blank metaal

- 74 Als 73, doch ruitvormige figuurtjes tussen de woorden van het
omschrift; (*J. A. Willems 1808*) K., geg., 50 mm, afgeslepen
Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 55: volgens archivalische gegevens
matrijs gesneden door Sr. Boetzee, naar oorspronkelijk ontwerp van
W. de Wijs.

toegangspenning tot de Hortus Medicus
voor inspectores:

- 75 In details afwijkend van 73: aesculaap heeft langere baard en een
met nopjes versierde mantel, de boog links in de achtergrond ont-
breekt; kz. (*Johannes Nicolaus Sievers*). Brede staande rand met:
(COLLEGII MEDICI INSPECTORIBUS ADSCRIPTUS PRIDIE KAL. Novembr.
MDCCLXIII) Z., geg., sterk nageciseleerd, 59 mm (Pl. V)
Aant. Dirks; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1328)

toegangspenningen tot de Hortus Medicus
voor apothekersleerlingen: Jbk. M. & P. 35 (1948), p. 55

- 76 Vaas met stadswapen, omschrift: HORTUS MEDICUS 1684; kz. glad
Dirks I, p. 16, pl. I, 2 M., geg., 32 mm, afgeslepen
- 77 Als 76, doch de vaas staat hier niet op een grondje; kz. (*L. de Lange*)
Dirks I, p. 17, pl. I, 3 M., geg., 30 mm
- 77a Op kz. een kroontje gegr. (*Gerrit van Tiel 1789*) 2x doorboord
- 77b (A*V HARLINGEN)
Aant. Dirks: Geschenk 23 Aug. 1887
- 77c Op kz. een met cirkeltjes versierde gegr. rand (HKS)
Aant. Dirks: aankoop 12 Dec. 1881

Misschien afdrukken van stempels zijn:

a. skelet met opschrift ANATOMIA AESTIVA; b. rank met opschrift THEATRUM
ACADEMICVM. L., ovaal 40 x 39 en 44 x 38 mm. = Minard van Hoorebeke
no. 91 (cat. 550—551). Aant. Dirks.

Compas- en zeilenmakersgilde: Van Eeghen p. 37

- 78 Kompas; kz. zeil M., gegr., 36 mm
Dirks I, p. 43 a, pl. III, 27
- 79 Zeil, waarop kompas; kz. (*ADRYAEN DANSER*) M., gegr., 37 mm
= Dirks I, p. 43 b, pl. III, 28
- 80 Kompas, ornament (*Ihs V: Meurs 29 Octo A° 1767*); kz. zeil
Vgl. Dirks pl. XIII, 135 en pl. III, 27 M., gegr., 37 mm
Aant. Dirks: Aankoop 12 Dec. 1881

Groot Binnen- en Buitenlandvaardersgilde: Van Eeghen p. 40—44

- 81 Opgetuigde driemaster n. r., met boegsprietzeil; kz. (*Hendrick
Mijnderse Dortman den 15 December 1714*) M., gegr., 33 mm
= Dirks I, p. 29 b, pl. II, 17
- 82 Als 81, doch op vz. toegevoegd T HUIS TE DONCK; kz. (*Jan Martensz
de Vries den 9 Meij 1722*) 32 mm
Aant. Dirks: aankoop 12 Dec. 1881
- 83 Driemaster n.l., met slechts twee volle zeilen; kz. (*A° 1695 IAN
DIRKSZ SCHVYT D- 7 IANVARY*) M., gegr., 33 mm
Aant. Dirks: aankoop 2 Juni 1889

- 84 Tweemaster n.l., met drie volle zeilen; kz. (1704 *Wouter Groenwout Van Gouda d 2 September*) M., gegr., 33 mm

Hoedenmakersgilde: Van Eeghen p. 46—47

- 85 Gekroond stadswapen, hoed enz.; kz. (*Jacob Burgois 1715*)
Dirks p. 50—51, pl. IV, 31 M., gegr., 48 mm, afgeslepen

Hoender- en Vogelverkopersgilde: Van Eeghen p. 47

- 86 Haan, bladrand; kz. vogeltje (*Claas Gerritsen 13 Agust 1795*)
= Dirks I, p. 51, pl. IV, 33 M., gegr., 31 mm

Huidenkopers-, looiers- en schoenmakersgilde: Van Eeghen p. 48—50

- 87 Gekroond mes, els; kz. (kroon) (*N = 26 Isaac Schreuder Overman Geworde den 15 desember 1789*) M., gegr., 32 mm
= Dirks I, p. 55, pl. IV, 37

? Kleermakersgilde: Van Eeghen, p. 50—52

- 88 W.schaar; kz. (PIETER BOVMAN) M., gegr., 28 mm, afgeslepen
= Minard van Hoorebeke (Cat. no. 573)

Klein Binnenlandvaardersgilde: Van Eeghen p. 52—56

- 89 Tjalk n.l.; (*Loef van Heekesen den 11 maand den 1 dag 1784*)
= Dirks I, p. 31 a, pl. II, 18 M., gegr., 32 mm
Tijdschrift M. & P. 4 (1896), n. 201 (Loef uit Hedikhuizen in N.-Br., was beurtschipper op Amsterdam)

- 90 Tjalk n.l.; (*Hendrik Trap Van Nunspeet 5 Maart 1803*)
= Dirks I, p. 31 d, pl. III, 20 M., gegr., 36 mm

- 91 Als 90, doch twee kleine wimpels naar rechts; geen dubbele, maar een enkele horizontale lijn over de romp; golven in vier verticale banen gearceerd; kz. (*IACOB PAAL DE 4 MAANT DE 28 DAG 1768*)
Vgl. Dirks, pl. III, 20 M., gegr., 37 mm

- 92 Tjalk n.l., één wimpeltje in top; kz. (*IAN CORNELIS PRINS*)
= Dirks I, p. 31 b, pl. III, 21 M., gegr., 35 mm

- 93 Als 92, doch grof en onbeholpen gegraveerd; de masten aangeduid door een verticale en een diagonale lijn, het dek is niet aangegeven; kz. (*IAN DE VRIES VAN AMSTERDAM 17 8 M/21 dag 66*)
M., gegr., 31 mm

Vgl. Dirks pl. III, 21; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

- 94 Tjalk n.l., water aangeduid met 4 golflijnen; kz. (ARENT COENDER V
EMMERICK) M., gegr., 30 mm
= Dirks I, p. 31 c, pl. III, 22
- 95 Tjalk n.l., water aangeduid door een golflijn; kz. (GERRET JACOBS V
AMSTERDA) M., gegr., 31 mm
Vgl. Dirks pl. III, 22
- 96 Tjalk n.l., met twee wimpels en stadsvlag, water gearceerd; kz.
(*Dirk Ringers den 20 dag den 5 maant 1795*) M., gegr., 35 mm
Vgl. Dirks pl. III, 23; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 97 Tjalk enz. als 96, doch roef niet aangegeven; aan weerszijden van
het zwaard twee i.p.v. drie verticale strepen; kz. (*Jacobus Van der
Maade Van Amsterdam 18 12/18 07*) M., gegr., 34 mm
Vgl. Dirks pl. III, 23; Coll. Minard van Hoorebeke
- 98 Tjalk enz. als 96, doch anker aan voorstevan; over de romp hori-
zontale band i.p.v. verticale strepen; grote roef, vlag zonder het
wapen van Amsterdam, 1806; kz. (*Seijmon Botter Van Amsterdam
23 Augustes 1806*) M., gegr., 34 mm
Vgl. Dirks pl. III, 23
- 99 Tjalk n.l. met twee man aan boord, anker, twee grote wimpels,
stadsvlag; kz. (*Cornelis Van Booven De 10 maant De 23 dag
1771*)
Vgl. Dirks pl. III, 23; = Minard van Hoorebeke no. 48
- 100 Als 99, doch zonder roef; achter het schip een roeibootje; de vlag
is een rechthoek, 1766; kz. (ALBERT DIRKZ VEENMAN de 4 Maant de
2 dag 1766) M., gegr., 37 mm
Vgl. Dirks pl. III, 23; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 101 Tjalk enz. als 100, doch opgehaald zwaard en vogels in de lucht.
Zeer fijn gegr.; kz. (*Willem Duijsen daalders**)
M., gegr., 40 mm (Pl. IV)
= Minard van Hoorebeke no. 47; Vgl. Dirks pl. III, 23
- Koek-, beschuit- en pasteibakkersgilde: Van Eeghen p. 58—59
- 102 TKOECK BESCHVYDT EN PASTYBACKERS GILDT 1694; kz. stadswapen,
lauwerkrans (*Siegismundus Bot*)
M., geg., vz. gegr., 31 mm, afgeslepen
Vgl. Dirks I, p. 57, pl. XVI, 171; Aangekocht 12 december 1881

- 103 T'KOEK BSCHUYT EN PASTEY BAKKERS GILDT 1789; kz. stadswapen, halve lauwerkrans (*Godfried Preijer*)
Vgl. Dirks pl. XVI, 171 M., geg., vz. gegr., 28 mm, afgeslepen
- 104 Als 103, doch ... BESCHUYT ...; kz. (*Piter Prijer*)
M., geg., vz. gegr., 28 mm, afgeslepen, later verzilverd
Vgl. Dirks pl. XVI, 171
- Korendragers- en korenstortersgilde: Van Eeghen p. 59—62
- 105 CORENDRAGERS EN STORTERS GILT; kz. (GERRIT IANS: IONGE PEECKELHARING)
K., gegr. 30 mm, doorboord
Vgl. Aant. Dirks: exemplaar van 1658
- 106 Korendrager n.l., gemerkte zak; kz. (STAES *Damen van Breemen* 1.6. 86.)
M., gegr., 35 mm
= Dirks I, p. 61, 4, pl. IV, 42
- 107 Korendragers n.r., gemerkte zak, 1694; kz. FREDRYCK DIERCKSE TAEIEMA CRVTER VAN HIER)
M., gegr., 34 mm
= Dirks I, p. 61, 6, pl. IV, 43
- 108 Korendrager n.r., gemerkte zak; kz. (ABRAHAM DIERCKSE DE DREYER 1696)
M., gegr., 37 mm
Vgl. Dirks pl. IV, 43; Aant. Dirks: ontvangen 1 april 1880 van Not. F. J. L. Dumoulin te Maastricht
- 109 Als 108, gemerkte zak (L A), wambuis zonder knopen; kz. (HENDRIK GROEPINK VAN BREVOORT DEN 7 JULY A 1730)
M., gegr., 37 mm, dun exemplaar
Vgl. Dirks pl. IV, 43; Aant. Dirks
- 110 Als 108 (L N); kz. (*Dirk Rutgers van Alen* 1704)
Vgl. Dirks pl. IV, 43 M., gegr., 33 mm, afgeslepen
- 111 Korendrager n.r., lopend op grondlijn, gemerkte zak; wambuis met knopen; kz. (JACOB *Andrijessen wildeboer* 1.6.93) M., gegr., 33 mm
Vgl. Dirks pl. IV, 44; Coll. Minard van Hoorebeke
- 112 Korendrager, als 111, doch wambuis openhangend; kz. (CLAAS KEMMER VAN HIER DEN 1 JUNY A 1730)
M., gegr. 35 mm
Vgl. Dirks pl. IV, 44; Aant. Dirks
- 112a Korendrager, als 112; kz. (*Arent Klaase Hijnen den 16 Augustis* 1729)
M., gegr., 36 mm, afgeslepen (Pl. III)
Vgl. Dirks pl. IV, 44.

- 113 Korendrager, als 112, rand van takken; kz. (IAN PALSGRAAFF
GOUDTDRAAD TRECKER 1709) M., gegr., 33 mm
= Dirks I, p. 61, 9, pl. IV, 44
- 114 Korendrager, als 113, doch bovenlichaam naar voren gedraaid, zijn
linkerhand op de heup, rand van afzonderlijke bladeren; kz. (*Jaco-
bus van Rosmaalen heeft 't Gilt Gekt 29 Aug: 1793.*)
Vgl. Dirks pl. IV, 44 M., gegr., 33 mm
- 115 Korendrager, als 114, doch rand van rocailles; kz. (*Roelof Roelofs
heeft 't Gilt gek. t 14 Aug: 1793.*) M., gegr., 33 mm (Pl. III)
Vgl. Dirks pl. IV, 44; Aant. Dirks: aangekocht 14 Aug. 1893; Coll.
Völcker (Cat. no. 2576)
- 116 Korendrager, als 114, rand gevormd door twee takjes; kz. (*Dirk
Heijne man ht t Fonds Gek. t 19 Aug 1802*) M., gegr., 29 mm
Vgl. Dirks pl. IV, 44
- 117 Korendrager, van voren gezien, voeten naar buiten gedraaid, brede
gearceerde rand, die ovaal veld om figuur vrijlaat, rand aan weers-
zijden afgesloten door takje; kz. (*Jan Breijk, 't fonts Gekogt 8 Aug.s
1817*) M., gegr., 33 mm
= Minard van Hoorebeke no. 68
- 118 Korendrager, als 117, doch gearceerde rand aan buitenzijde afge-
sloten door zigzag-lijn; kz. *Hermanus Vink 't fonts Gekogt 2
Octob=1817*) M., gegr., 36 mm
- 119 Korendrager, als 117, doch in rechthoekig i.p.v. ovaal veld, de over-
gebleven segmenten zijn gearceerd, met evenwijdig aan de penning-
rand een takje erin en in het midden een halve rozet; kz. (*Joannis
Albs Nuberg, 't fonts Gekogt 25 Sept= 1817*) M., gegr., 33 mm
Aant. Dirks
- 120 Korendrager n. r., gestreept pak, zak gemerkt met 128 enz.; kz.
(*yan albertse van almeloo den 12 Yulij A° 1728*)
= Dirks I, p. 62, 13, pl. IV, 45 M., gegr., 38 mm, afgeslepen
- 121 Korendrager, als 119, doch op zak 148; kz. (*Klaas Iansz Heisingh
Den 14 Iunij A° 1714*) M., gegr., 32 mm (Pl. III)
- 122 Korendrager, als 119, doch op zak 184; kz. (*JAN RUTGERT VOORE
DEN 12 MEY A° 1731*) M., gegr., 40 mm
Aant. Dirks

- 123 Korendrager n. r., rechterhand naar voren, ongemerkte zak; kz. (*Hend_g Van der Horst 15 August 1777*) M., gegr., 37 mm
Dirks pl. IV, 41; Aant. Dirks
- 124 Korendrager, als 123, doch pak geheel gestreept; kz. (*Johan Willem bol 14 Meij 1772*) M., gegr., 32 mm
- 125 Korendrager, als 124, doch gemerkte zak; kz. (*Harmanus Eijbrink Den 19 November 1749*) M., gegr., 35 mm
Aant. Dirks; Coll. Minard van Hoorebeke
- 126 Korendrager n.r., ongemerkte zak, pak niet gestreept, lucht aangegeven door arcering; kz. (*Jan Hend_k Holthuijs heeft het Gild Gekt_t Den 30 Sep = 1790*) M., gegr., 29 mm
= Dirks I, p. 62, no. 26
- 127 Korendrager, als 126, doch zijn linker hand op de buik, lucht niet aangegeven; kz. (*Gerard Christoffel Drost en heeft t= Gild Gekt Den 9 Julij 1789*) M., gegr., 32 mm
- 128 Korendrager, als 126, doch pak schuin gestreept, gemerkte zak, lucht niet aangegeven, 1778; kz. (*Christoffel Nieuboer Van Hier den 23 Julij 1778*) M., gegr., 33 mm
- 129 Korendrager n.r., grond gearceerd; kz. (*Jan Harmen Calsing Van Iullebeek 15 Sept. 1761*) M., gegr., 26 mm, afgeslepen
Vgl. Dirks pl. XIII, 137; Aant. Dirks: aangekocht 12 Dec. 1881
- 130 Korendrager, als 128; kz. (*Ian De Wilde 9 Nove" 1775*)
Aant. Dirks M., gegr., 33 mm
- 131 Korendrager, als 128, doch gemerkte zak, die met punt op schouder rust; kz. (*Ian helman Den 24 Meij 1740*) M., gegr., 35 mm
- 132 Korendrager n. r., schip, ophaalbrug; kz. (*F_k de Goede h_t t'Gilt Gekt_t 29 Febr. 1796*) M., gegr., 28 mm (Pl. III)
Aant. Dirks; Vgl. Dirks pl. XIII, 138
- 133 Korendrager, als bij 132, links op de voorgrond een boom, op de achtergrond een huis, rechts het achterstuk van een schuit; kz. (*Jacob van Lon h_t t'Gilt Gekt_t 6 Feb: 1794*)
M., gegr., 32 mm, afgeslepen

- 134 Korendrager frontaal, schip, hek; kz. (*Jacobus Berg, 't fonts Gekogt 2 Octob= 1817*) M., gegr., 32 mm
Aant. Dirks; Vgl. Dirks pl. XIII, 139
- 135 Korendrager, als 133, doch rechts een hoek van een huis; kz. (*Adam Cornelis, 't fonts gekogt 9 Aug^s 1817*) M., gegr., 32 mm
Aant. Dirks
- 136 Korendrager, frontaal, vlag n.l. waaiend, schip; kz. (*JAN ~~FL~~
DEWEESE 't FONTS GEKOGT 1 July 1816*) M., gegr., 34 mm
Vgl. Dirks pl. XIII, 140
- 137 Korendrager frontaal, rechterhand op de heup, schuit; kz. (*J_s J_s
van den Berg t' fonds Gekogt d: 2. Des_b 1802*)
Aant. Dirks; Vgl. Dirks pl. XIII, 139 M., gegr., 34 mm
- 138 Korendrager enz., als 137, doch linkerhand op de heup, schuit
rechts afgesneden, vogels in de lucht; kz. (*C_n Diderik Slaake
't fonds gekogt d: 2. Meij, 1805*) M., gegr., 36 mm (Pl. III)
Aant. Dirks
- 139 Korendrager enz., als 138, zonder vogels in de lucht; kz. (*Thomas
Breemer h_t fonts gekogt den 14 Julij 1813*) M., gegr., 33 mm
Aant. Dirks
- 140 Korendrager enz., als 139, de voorsteven van de schuit rechts ge-
heel zichtbaar; kz. (*Markus Salwegter t' fonts Gekogt 28 Junij
1815*) M., gegr. 33 mm
- 141 Korendrager enz., als 139, de voorsteven van het schip links zicht-
baar; kz. (*Abraham van Assendelft 't fonts Gekogt 24 April 1817*)
Aant. Dirks M., gegr., 35 mm

Waarschijnlijk een huwelijkspeenninkje is:

vz. korendrager n.r. KI; kz. naaister AI. Gegr. op oude schelling. Z., 23
mm. = Dirks I, p. 451, I, pl. CXXXIX, I, = Minard van Hoorebeke,
no. 69.

Korenlichtermansgilde: Van Eeghen p. 62—65

- 142 Eenvoudinge lichterschuit; kz. (*IROEN IANZ TARTER*)
M., gegr., 32 mm (Pl. IV)
- 143 Schuit, als 142, lading vastgelegd met verzwaarde touwen; kz.
(*WYNNANT IANZ BOUMAN 1681*) M., gegr., 36 mm, afgeslepen

- 144 Gekroonde lichterschuit, opschrift: *ligtermans Gildt*; kz. (*rijndert Pot*)
M., gegr., 40 mm
= Dirks I, p. 80, 1, pl. VI, 60
- 145 Gekroonde lichterschuit met hoge roef, opschrift: *Ligtermans Gilt*;
kz. (*Hendrik Van Resant den 19 december 1741*) M., gegr., 36 mm
= Dirks I, p. 82, 9, pl. VI, 62
- 146 Als 145, doch *t. Ligtermans Gild*, fijner gegraveerd; kz. (*Nicolaas Houthuijsen heeft het Gild Gekogt Den 2 April 1796*)
Aant. Dirks: aangekocht 12 December 1881 M., gegr., 31 mm
- 147 Als 145, op voorgrond een aanlegsteiger, 1809; kz. (*Iurjan Clasen 1 April 1809*)
M., gegr., 34 mm
- 148 Overmanspenning: DE LIGTER DE VROUW JOHANNA; 52. Voet a 11. duym; kz. (ABRAHAM DE CLERCQ DE JONGE, *Ligterman geworden den 8 December 1767*)
Z., gegr., 48 mm (Pl. IV)
= Dirks I, p. 82, 13, pl. VI, 63; Coll. Minard van Hoorebeke; Coll. De Vries (Cat. no. 2402)

Korenmeeters- en korenzettersgilde: Van Eeghen p. 65—72

- 149 Gekroonde korenmaat met strijkstok en twee schoppen, opschrift:
KOOREN MEETERS EN SETERS GILT; kz. (JACOB KOLENBERG DEN 3 JUNY 1762) waartussen voluutvormige ranken M., gegr., 37 mm
Vgl. Dirks I, p. 66, 7 (kz.); Aant. Dirks: aangekocht 12 December 1881
- 150 Cooren Meeter en Setters Gildt, kabelrand; kz. (Casper Halbach 1771) kabelrand K., gegr., 31 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 December 1881
- 151 Cooren Meeters en Setters Gildt; kz. (*Harmanus Wijk 24 Julij 1782*)
M., gegr., 32 mm
Aant. Dirks
- 152 Gekroonde korenmaat met strijkstok, *kooren meeters en seters gilt*;
kz. (*Hendrik Manije eigeman geworde Den 8 Agus 1785*)
M., gegr., 35 mm, afgeslepen
- 153 KOOREN MEETERS EN SETTERS GILDT, waartussen ranken, kabelrand;
kz. (*Adrianus Brouwer den 20 van den 9 maant 1791 EYGEMAN GEWORDEN*) M., gegr., 39 mm, afgeslepen
Aant. Dirks: aangekocht 31 Mei 1888

- 154 Korenmaat enz. in korenveld, waarboven zon, omschrift: *Het Koore Meeters En Setters Gildt*; kz. (Johannus Harmanus Troutman Den 31 October 1801), zigzagrand M., gegr., 40 mm
Aant. Dirks
- 155 Korenmaat met stok, omschrift: *het kooren meeters en setters gilt*; kz. (*Dirk Allart Den 10 November 1815*) M., gegr., 34 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 December 1881
- 156 Onderaan korenmaat met strijkstok, bovenaan in reliëf een kroon, omschrift: *Koornmeters en Setters Gild*; kz. (WILLEM LUNDEN *Eygeman geworden den 16 December A° 1818*) M., gegr., 36 mm
Aant. Dirks: aanwinst 15 April 1892

Korenmolenaars- of St. Victorsgilde: Van Eeghen p. 72—75

- 157 Standaardmolen; kz. (Jan Flierboom den 25 Novemb. 1751)
M., gegr., 32 mm (Pl. III)
Aant. Dirks (I, t.o. p. 68): aangekocht 12 December 1881; vgl. Dirks pl. XIV, 146
- 158 Standaardmolen binnen omheining, korendrager op ladder; kz. (Jmen Wijbrands den 9 Mey 1736) M., gegr., 37 mm
Vgl. Dirks pl. XIV, 147

Geen gildepennin is:

uz. Fortuna (= kz. van de portretpenning van Antonius van Stralen door J. Jonghelinck, van Loon I, 96), kz. een molen in reliëf, op vlakke achtergrond, waarop gegraveerd: IS VEREERT. AEN. HENDERICK. IANSEN. OP. DEN. 2. DEN. JULIVS. 1643. Z., geg. 53 mm, met oog = Dirks, I, p. 69—70.
Aant. aldaar: gekocht uit coll. De Vries (cat.no. 586), Nov. 1884.

Kuipers- en Wijnverlatersgilde: Van Eeghen p. 75—76

- 159 Kuiperspasser en -hamer; kz. (WYBRAND JANSEN VAN AMSTELREDAM)
= Dirks I, p. 72, noot 1, pl. V, 52 M., gegr., 28 mm
- 160 Passer, hamer, krans; kz. (*M. K. Cornelus van den velde den 23 may 1713*)
K., gegr., 31 mm
= Dirks I, p. 72, no. 7, pl. V, 53
- 161 Passer, hamer, gestrikte krans; kz. (*Barent de Harder 1673*)
= Dirks I, p. 72, no. 4 M., gegr., 30 mm
- 162 Passer, hamer, krans met wijd uiteen geplaatste bladeren; kz. (*Pieter Iansen Kerk-hoven A° 1700*) M., gegr., 29 mm
- 162a Als 162; kz. (*Mr. K. Iohannis Kool den 6 Meij 1694*)
M., gegr., 36 mm

- 163 Passer, hamer, krans met hoekige bladeren; kz. (1752 *Jaques Thoulouze den 26 Septemb Mc Kuiper*). Vergelijk No. 170a
= Minard van Hoorebeke No. 15 M., gegr., 41 mm
- 164 Passer, hamer, krans met veel en levendig gegraveerde bladeren; kz. (1726 *Esaïas Linkenburg den 8 Meij Mc Kuiper*)
Vgl. Dirks pl. V, 55 M., gegr., 39 mm
- 165 Dunne passer, hamer met helft van het handvat gearceerd; krans van afwisselend blaadjes en takjes; kz. (A^o 1787 den 25 Junij *Feijte Linkenburg Mc Kuiper*)
Vgl. Dirks pl. V, 55; Aant. Dirks M., gegr., 41 mm
- 166 Bijna rechthoekige passer, hamer, krans; kz. (Aalt Teunisse *Mc Kuiper Den 31 Maart 1779*)
Vgl. Dirks pl. V, 56; Aant. Dirks M., gegr., 40 mm
- 167 Bijna rechthoekige passer, grove gearceerde hamer, krans als bij 165; kz. (30 Octobr 1809 *Coenraad Gerrit Meijer Mc Kuiper*)
Vgl. Dirks pl. V, 56 M., gegr., 41 mm
- 168 Gekroond vat, krans; kz. (IAN VAN BERGEN) krans
= Dirks, p. 76, 1, pl. V, 58 M., gegr., ovaal 35x31 mm
- 169 Gekroond vat, krans als bij 165; kz. (*Willem van Seven Hoven*)
krans M., gegr., ovaal 33x30 mm
= Dirks I, p. 452; opm. bij blz. 76; vgl. Dirks pl. V, 58; Coll. Stedelijk Museum Utrecht
- 170 Begravenispenning: doodskop, gekruiste beenderen, eronder 1728; kz. (*Jacob Scholten 1691*) M., 35 mm, afgeslepen
- 170a Kz. (Jacques Thoulouze 1752). Vergelijk No. 163
= Minard van Hoorebeke no. 118; = Jbk. M. & P. 20 (1933), p. 92

Lakenbereiders- en doorgscheerdersgilde: Van Eeghen p. 77—78

- 172 Gekroonde droogscheerdersschaar enz.; kz. stadswapen (ABRAM DE KLOCKER 1653)
= Dirks I, p. 78b, pl. VI, 59 M., gegr., 33 mm
- 173 Als 172, doch schaar niet gekroond; stadswapen (*Pieter Overbergh 1757*)
Ant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., gegr., 36 mm, afgeslepen (Pl. III)

- 174 Als 172, klein kroontje, grote strik, krans met de bladeren omlaag gericht; kz. aanzijnde leeuwten (IOCHEM BIERSTEDT)
Aant. Dirks M., geg., 36 mm

? Linnenwevers: Van Eeghen p. 78—79

- 175 Twee gekroonde gekruiste spoelen, tussen 16—61; kz. als vz. (78)
= Minard van Hoorebeeke no. 39 M., geg., 37 mm

Lint- en passementwerkersgilde: Van Eeghen p. 79; Zwierzina 1932

- 176 Stadswapen (*Mooses quijnje*); gekroonde klos, spoel, rad, schaar,
PASSEMENT EN LINT WERCKERSGILT M., geg., 34 mm
Dirks pl. VI, 64; = Dirks I p. 84, noot 2 (d); Coll. Quaestius

-knechts:

- 177 Stadswapen (*Alaksander van der Kay*); gekroonde spoel, omschrift: PASSEMENT EN LINT WERCKERSKNEGTS M., geg., 32 mm
Dirks pl. VI, 65; Aant. Dirks: aangekocht 1881, Cat. Bom no. 897
- 177a Als 177 (FRANSCISKUS VAN GEMENT); kz. spoel (1805)
Aant. Dirks: aangekocht 1881 M., geg., 32 mm
- 177b Als 177 (*Jebastiaan Hoesting*); kz. spoel (1809) M., geg., 32 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 177c Als 177 (*Joh: G: Becker*); bovenaan (L)
M., geg., 32 mm, afgeslepen

Makelaarsgilde: Van Eeghen p. 83—96; Van Malsen

- 178 Stadswapen enz. 1612 (132); kz. het beursgebouw
M., geg., 30 mm, afgeslepen
Dirks pl. VI, 66; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 178a Als 178 (373) K., geg., 30 mm, afgeslepen, dubbele dikte
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 179 Begravenispenning: stadswapen (214); kz. (monogram)
Dirks I, p. 86, pl. XVI, 173 K., gest., 27 mm

Mandenmakersgilde: Van Eeghen p. 96—97

- 180 Mand (*Ju...liaan Lan...son* 1764); kz. M M G.
M., geg., 38 mm
Dirks pl. XV, 162; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Metselaars- of O. L. Vrouwegilde: Van Eeghen p. 97—99

- 181 Gekroonde troffel n.l.; kz. (A° 1770 — Den 15 Janua= Hendrik Meuring M₂ M.) M., gegr., 36 mm
= Dirks I, p. 90, pl. VI, 67
- 182 Kleinere driehoekige troffel, eenvoudiger kroon, los van elkaar; kz. (A° 1730 Den 31 Yulij Martinus Timman M₂ M.), M., gegr., 32 mm
- 183 Gekroonde brede troffel, punt omhoog; kz. (Anno 1803 den 8 Maart M= Haaize M₂ Metz!) M., gegr., 42 mm, doorboord Vgl. Dirks pl. VI, 68
- 184 Zeer brede gekroonde troffel, punt omhoog; kz. (Anno 1794 den 16 Decbr E.H.R. Nieuwensteed M₂ Metz!) K., gegr., 37 mm Vgl. Dirks pl. VI, 68 (kroon) en pl. VI, 67; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 185 Kleine staande gekroonde troffel; kz. (1727 den 5 Meij Boudewijn Beenhacker M₂ M) M., gegr., 34 mm
- 186 Troffel n.l. tussen vier kroontjes (A); kz. (IACOP IANSZ) Vgl. Dirks I, p. 91, 8 en pl. XIV, 156 K., gegr., 33 mm
- 187 Overmanspenning: driehoekige troffel n.r., kleine rijk geornamenteerde kroon; kz. (Leendert Knijff M₂ M den 31 Januarij 1724) Z., gegr., 36 mm, staande rand (Pl. III) Aant. Dirks: Coll. Völcker (Cat. no. 2585)

steenhouwerspenning:

- 188 Steenhouwershamer; kz. (Pieter de Beauvoij 9 Novemb 1862) = Dirks I, p. 91, 1, pl. VI, 69 M., gegr., 32 mm
- 189 Gekroonde steenhouwershamer, waarvan linker kop zichtbaar is; kz. (Hendrick Van der Steur 23 Julij 1696 S^u) M., gegr., 34 mm = Dirks I, p. 91, 2, pl. VI, 70
- 190 Gekroonde steenhouwershamer, waarvan rechter kop zichtbaar is; kz. (A° 1781 Den 19 Maart Ernst Gotsch M₂ St=) M., gegr., 34 mm

loodgieterspenning:

- 191 Loodgietershamer; kz. (Mattijs Bodisco 1668 5 Novemb L) = Dirks I, p. 92, 1, pl. VI, 71 M., gegr., 34 mm

leidekkers/pompenmakerspenning:

- 192 Gekroonde loodgietershamer; kz. (*A° 1741 den 18 Septem Jan Oukoop Mr P & L*) M., gegr., 35 mm
= Dirks I, p. 92, 3, pl. VI, 72
- 192a Als 192; kz. (*A° 1759 Den 12 Maart Barent De Rouw M₂ L & P*)
= Minard van Hoorebeke no. 22 K., gegr., 30 mm

pompenmakerspenning:

- 193 Gekroond mes enz.; kz. (*A° 1797 Den 7 Maart Bastiaan Bakker M₂ P*) M., gegr., 36 mm
= Dirks II, p. 357, pl. CXXXII, 15; Aant. Dirks; Coll. Quintus; Coll. Hooft van Iddekinge (cat. no. 1338)
- 194 Gekroond mes enz., de drijfhamer met het handvat naar beneden afgebeeld; kz. *Anno 1789 Den 26 Maj Gerrit Hopman M₂ P_m*)
Vgl. Dirks pl. CXXXII, 15 M., gegr., 35 mm

Roei- en steigerschuitenvoerdersgilde of kleinschuitenvoerdersgilde:

Amstel Sluis:

- 195 Zeilscheepje n.l. met één grote en twee kleine wimpels, schipper aan het roer, vier vogels in de lucht; kz. (1778 28 Febr. *LODEWYK SEVERYN L S* in hart met huismerk, tussen *A S*)
= Dirks I, p. 99, 2, pl. VIII, 86 M., gegr., 33 mm

Elburger Steiger:

- 196 Als 195, doch 1 kleine wimpel en 1 klein vlaggetje, 6 vogels; kz. (*A° 1792 Den 4d Feb: JAN GERRIT HUYSSING J G H* in hart met huismerk, tussen *E S*) M., gegr., 31 mm
= Dirks I, p. 96, 3, pl. VII, 76
- 197 Als 196, doch zwaard opgehaald, één vogel; kz. (*A° 1776 den 28ste Septem= NICOLAAS VAN BROEKHUYSEN N V B* enz., tussen *E S*)
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., gegr., 30 mm

Haringpakkerstorensteiger:

- 198 Als 197, zonder vogels; kz. (*A° 1796 Den 17de Sept= CORNELIS VAARTMANS H - C V - P*) M., gegr., 33 mm
Vz. Dirks pl. VII, 84; Aant. Dirks: aangekocht 20 september 1891

- 199 Scheepje n.l., bolle zeilen, wimpel en vlag n.r., schipper, geen vogels; kz. pijltjes en takjes (1805, d'13 April Pieter Henken H PH pr) M., gegr., 34 mm
Vz. Dirks pl. VII, 79; = Dirks I, p. 95, 2

Haringpakkerij:

- 200 Eenvoudig zeilscheepje n.l., met verticaal gestreepte zeilen en twee vlaggen, schipper; kz. (ADRIAN IAN SZ KOOLBOER H - monogram - P) Aant. Dirks: aangekocht 13 April 1885 M., gegr., 29 mm
- 201 Als 200, doch ranker scheepje en drie vogels; kz. (*den 8 Septemr 1736 Jacob Nieukerk Houtkoper* H-INK-P) M., gegr., 32 mm
= Dirks I, p. 96, 3, pl. VII, 75
- 202 Zeilscheepje met vlaggetje en wimpeltje n.l., schipper met pikhaak, zes vogels; kz. (*1730 den 15 April IAN IACOBS BACKER* H-IIB-P). Vgl No. 226 M., gegr., 33 mm
Vz. Dirks pl. VII, 82; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 203 Als 202, doch zeven vogels; kz. (*1734 den 2 October IACOBUS SIEWERS* H-IS-P) M., gegr., 32 mm
- 204 Als 195, doch drie vogels; kz. (*1772 23 Maïj Olfert Molenaar* H-OM-P) M., gegr., 30 mm
Vz. vgl. Dirks pl. VIII, 86; Aant. Dirks: aangekocht 21 augustus 1883 van J. Schulman

Harlinger Steiger:

- 205 Zeilscheepje n.l., wimpel n.l. en roervlag n.r., schipper; kz. (1719 MEUWIS IANZ VAN KRALEN VAN MEPPPEL H-MIK-S)
= Dirks I, p. 96, 2, pl. VII, 77 M., gegr., 36 mm, afgeslepen
- 206 Als 201, doch vier vogels; kz. (1716 PIETER LOURENSZ VALK H-PLV-S) M., gegr., 33 mm
Vz. vgl. Dirks pl. VII, 75; Aant. Dirks: aangekocht 20 september 1891
- 207 Als 201, doch geen vogels; kz. (*1802 1 Des^b J. Draeijer* H-ID-S) Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., gegr., 30 mm
- 208 Als 195, doch twee vogels links van de mast en twee rechts; kz. (*1777 12 July JAN WILM STAD* H-JW-S) M., gegr., 33 mm
Vgl. Dirks pl. VIII, 86

- 209 Scheepje n.l., met opgehaald zwaard en wimpel n.r., schipper, golvend water; kz. (1804, d: 11. Feb: Roelof Lank ^{H-RL-S})
= Dirks I, p. 97, pl. VII, 78 M., gegr., 30 mm
- 210 Spiegelbeeld van 209; kz. takjes (1792 d: 28 Julij ^{L_s} Andrieze ^{H-LA-S}). M., gegr., 30 mm (Pl. IV)
Vgl. Dirks pl. VII, 78; Aant. Dirks: aangekocht 28 november 1883 (uit Leids Kabinet)

Kalkmarkt:

- 211 Als 210, doch zwaard neergelaten, het water weergegeven in drie golfbanen; kz. (1803 d: 10 Octob: D. Heijling ^{K-DH-M})
M., gegr., 33 mm
Aant. Dirks: aangekocht van P. L. van Delmots, Utrecht
- 211a Kz. (ARIE BERGMAN 18 MEY 1811 ^{K-AB-M} in hart met huismerk)
M., gegr., 35 mm
Kz. als bij Dirks pl. VII, 80; = Minard van Hoorebeke no. 57
- 212 Als 199, doch zeil minder bol, zeven vogels; kz. (JACOBUS JANSEN ^{K-JJ-M}), takjes M., gegr., 35 mm
= Dirks I, p. 97, 1, pl. VII, 79
- 213 Als 212, doch zes vogels; kz. (1805 d: 26. October. Jacobus Oostendorp ^{K-JO-M}), takjes M., gegr., 35 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 214 Als 199, doch negen vogels; kz. (1809 21. OCTOBER LEENDERT EMANUEL ^{KM-LE-N°. 2}) M., gegr., 35 mm
= Minard van Hoorebeke no. 50
- 215 Sierlijk scheepje n.l. met vlag en twee grote wimpels, schipper aan 't roer, acht vogels; kz. (Willem Tersteeg 5. Dec = ^{A^o} 1807, ^{K-WT-M} in hart met huismerk) M., gegr., 35 mm (Pl. IV)
= Dirks I, p. 97, 4
- 216 Als 215, bovendien vijf grote vogels; kz. ^{K-VM-M} in hart enz., krans M., gegr., 35 mm (dubbele dikte)
Uit Ottema Kingma Stichting
- 217 Ongeveer als 215, bovendien zeven vogels; kz. (HARMEN HAGEMAN. 5 MEY 1810 ^{HH} in hart met huismerk, tussen ^{KM})
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., gegr., 33 mm

Kamper Steiger:

- 218 Als 205, schipper aan 't roer; kz. (1678 HENDRICK MAERTENZ VAN AMSTERDAM K monogram s) M., gegr., 30 mm
= Minard van Hoorebeke no. 52
- 219 Schip n.l. met boegsprietzeil, geruite vlag, vlaggetje en windzak, schipper, twee vogels; kz. (1662 MACHIEL ANDRIES K - huismerk - s) K., gegr., 31 mm
- 220 Scheepje n.l., vlag, schipper met pikhaak; kz. (1734 Den 20 February JACOBUS DE RUYTER JDR in hart, met huismerk, tussen K s) M., gegr., 34 mm, doorboord
Vgl. Dirks pl. VII, 82 en pl. XVI, 169; = Minard van Hoorebeke no. 53
- 221 Scheepje n.l. met twee kleine en één grote vlag, schipper, vier vogels; kz. (1772 28 Maart Cornelis Dirkse Captein CDC in hart met huismerk, tussen K s) M., gegr., 32 mm
Vgl. Dirks pl. VII, 83; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 222 Als 202; kz. (1768 26 Maart Jan van Halen K-IVH-s) M., gegr., 33 mm
Vgl. Dirks pl. VII, 82
- 223 Als 196, zonder vogels, kalm water; kz. (A° 1786 Den 28ste Janu^u TEUNIS DE JAGER K-TDJ-s) M., gegr. 30 mm
= Dirks I, p. 98, 5, pl. VII, 84
- 224 Als 223, doch met opgehaald zwaard en twee wimpeltjes; kz. (A° 1784 den 20ste Maart HENDRIK HORSKE K HH s) M., gegr., 31 mm
Vgl. Dirks pl. VII, 84; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 225 Als 208, doch golvend water, vier vogels; kz. (1776 18 Meij JACOB Hage K IH s) M., gegr., 32 mm
Vgl. Dirks pl. VII, 83

Lange Brug:

- 226 Als 202, doch met grote schipper; kz. (1757 den 22 Jan: Dirk Polderman L D P B) M., gegr., 33 mm (Pl. IV)
Vgl. Dirks pl. VII, 82; = Minard van Hoorebeke no. 60
- 227 Als 223, doch de grote wimpel waait meer horizontaal; kz. (A° 1793 Den 13 July DIRK WILLEMSE, DW in hart met huismerk, tussen LB) M., gegr., 31 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Nieuwe Brug:

- 228 Eenvoudig zeilscheepje n.l., twee vlaggen; kz. (WYBRANT RUYERDT
TOLLENAER N x B) M., gegr., 30 mm
= Dirks I, p. 97, 1, pl. VII, 81
- 229 Scheepje n.l. met één rechthoekig zeil, vlag en vaantje, schipper
met pijp; kz. (1696 *I Jacobus, I Jacps, n ii b*) M., gegr., 34 mm
= Dirks I, p. 98, 2; = Minard van Hoorebeke no. 59
- 230 Als 202; kz. (1744 den 29 Februa FOKKE MARTENS KIMSTRA N FMK B)
Vgl. Dirks pl. VII, 82 en pl. XVI, 169 M., gegr., 33 mm
- 231 Als 202, doch met grote schipper; kz. (1755 den 1 Maart Fikke
van der Veen N FVDV B) M., gegr., 32 mm
= Dirks I, p. 98, 5, pl. VII, 82
- 231a Gaver en dikker exemplaar dan 231; kz. (1754 den 17 Augus Dirk
Capteyn D C in hart met huismerk, tussen N B)
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., gegr., 33 mm
- 232 Als 223; kz. (A° 1794 Den 15; Feb= JACOB KARTSTEN J K in hart
enz., tussen N B) M., gegr., 30 mm
Vgl. Dirks pl. VII, 84; Aant. Dirks: aangekocht 28 november 1883
- 233 Als 224, doch golvend water; kz. (A° 1782 den 19 Janu= DIRK
WESSELSZ. D W in hart enz., tussen N B) M., gegr., 32 mm
Vgl. Dirks pl. VII, 84
- 234 Als 195, doch mist roerwimpeltje, drie vogels; kz. (1771 11 Meij
Joh= F: T: Schaep I F T S in hart enz., tussen N B) M., gegr., 32 mm
Vgl. Dirks pl. VIII, 86; Aant. Dirks: aangekocht 28 november 1883
- 235 Als 234, doch schipper met pikhaak, vier vogels; kz. (1763 Den
24 Dece" Focke Meijnderts F M in hart enz., tussen N B) M., gegr., 32 mm, verz.
- 236 Als 215, doch minder sierlijk en met zes vogels, als Dirks pl. VII,
80; kz. (HENDRIK GUNTER 3 MAART 1810 HG in hart enz., tussen NB),
takjes M., gegr., 33 mm
= Minard van Hoorebeke no. 56

Geen gildepenning is:

vz. schuit n.l. zeilend, met drie schippers; kz. 1^b Verhoeve. K., gegr., ovaal
51 x 69 mm. = Dirks, I, p. 32, pl. II, 19. Het restant van een ornament-
rand op de voorzijde doet vermoeden, dat als materiaal de deksel van een
(tabaks-?)doos is gebruikt.

Scheepstimmermans- en mastenmakersgilde: Van Eeghen p. 101—103

237 Naar rechts varende driemaster met opgerolde zeilen en hoge brede achtersteven; kz. (*Anno 1684 MATTHEVWIS IANSEN VAN DE VYTHOORN 24 April*) M., gegr., 33 mm, afgeslepen (Pl. IV)

238 Niet opgetuigde driemaster, n.l.; kz. (*A° 1700 Hendrick Cornelisse Goust Den 23 Novem*) M., gegr., 33 mm
= Dirks I, p. 103, 1, pl. VIII, 93

239 Als 238, doch voor anker liggend en sierlijk gedetailleerd; kz. *A° 1723 Gerrit Cornelisz Van der Jaeght Den 5. Iunius*)
= Dirks I, p. 103, 3; Vgl. Dirks pl. VIII, 93 M., gegr., 33 mm

Schilders- of Sint Lucasgilde: Van Eeghen p. 103—105; Zwierzina 1913; Zwierzina 1932; Hoogewerff p. 142—161

240 Wapenschild, stier, rocailles; kz. doodskop, rocailles (1797 PHILIP IELGERHUYS s.[childer]) M., geg., 40 mm, doorboord
= Dirks I, p. 111, pl. IX, 102 (tekening niet geheel juist)

240a Gaver exemplaar; kz. (1761 RINK RIEMERSMA B.[eeldhouwer])
= Dirks I, p. 111, 5 M., geg., 42 mm

240b Kz. (B[eeldhouwer] G[lazenmaker] *Anthonie Boggia* 1805). Grof gegoten M., geg., 42 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

240c Kz. (G[lazenmaker] S[childer] *W. Looman* 1805). Grof gegoten
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881 M., geg., 42 mm

241 Overmanspenning, vz. als bij 240; kz. doodskop, rocailles (1783 ARY GROOTENDORST *Overman* BEELTHOUWER)
Z., geg., nageciseleerd, 42 mm (Pl. II)
= Dirks I, p. 111; Coll. Muntendam; Coll. Völcker (cat. no. 2583)

242 Gevleugelde stier, wapenschild; (1723 IASPARUS VAN RAALT G[lazenmaker]); rocailles, doodskop n.l., niet en face
M., geg., 35 mm, afgeslepen
Vgl. Dirks pl. XV, 164. Tekening bij Dirks fout; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

- 243 Als 242, doch uit een sterk bijgesneden gietvorm; bij de vz. het veld, ook van het schild, uitgediept en gepointilleerd; bij kz. is het kwabornament onderaan verworden tot voluten met een doodskopje ertussen, de grotere doodskop bovenaan heeft twee diepe oogkassen gekregen en is hier dus en face gezien; kz. (1747 HENDRIK RAADGEVER s[childer] g[lazenmaker]) M., geg., 34 mm
Dirks pl. XV, 164; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- 243a Kz. (1748 ANTHONY LAVIENJE g[lazenmaker] s[childer])
= Dirks I, p. 111, no. 4 M., geg., 34 mm, afgeslepen
- Slepersgilde: Van Eeghen p. 106
- 244 Overmanspenning: sleper n.l. 1619; kz. stadswapen (*Claas v. Leeuwen oover Man d. 3: octbr 1748*) Blank metaal, geg., 30 mm
= Dirks I, p. 116, 5, pl. IX, 103
- 245 Als 244, doch uit andere gietvorm: de cartouche op de vz. heeft onderaan drie schulpen i.p.v. één; kz. (*Jan Siemonse*) lauwerkrans. Over het geheel genomen meer details weergegeven.
M., geg., 30 mm, afgeslepen (Pl. V)
- 246 Zeer weinig afwijkend van 245: bij de slee lopen de achterste spijlen dóór tussen de voorste; bij de kz. is het naamvlak verhoogd i.p.v. verdiept en niet met een streep van de bovenste penninghelft gescheiden (GERRET HENDRIKS BACKER) M., geg., 31 mm
Aant. Dirks
- 246a Kz. (ABRAM VAN DER VINST)
M., geg., 31 mm, afgeslepen, ook de lauwerkrans
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881
- Smidsgilde of St. Eloygilde: Van Eeghen p. 106—108
- 247 Gekroonde hamer enz., opschrift ELOYEN GILT; kz. stadswapen (JOHANNES WILHELMUS SCHOMBERG 1792) M., geg., 37 mm
Dirks pl. VIII, 94; Aant. Dirks
- 247a Rechter deel van geweer ontbreekt (tengevolge van gietfout?). Overigens zorgvuldig nageciseleerd M., geg., 38 mm, afgeslepen
- 247b Als 247 K., geg., 37 mm, beschadigd
= Minard van Hoorebeke no. 23 (veilingcat. no. 564)
- 248 Gekroonde hamer enz., zonder geweer; kz. stadswapen (*Ian Jansse*)
= Dirks I, p. 105, pl. VIII, 95 M., geg. 38 mm, afgeslepen

Spek- en Varkensslagersgilde: Van Eeghen p. 109

249 Varkensslager; kz. stadswapen (*Jacob Bouman 1764*).

M., geg., 40 mm (Pl. V)

249a Kz. (TOBIAS FRIEDRIK LOUW 1795)

M., geg., 40 mm, afgeslepen, ook de rand (Pl. V)

250 Als 249, doch na het gieten onbeholpen bijgewerkt; kz. (*Jurrian Stoetz 1762*)

M., geg., 40 mm, afgeslepen

= Dirks I, p. 124, pl. X, 114

Timmerlieden- of Sint Jozefsgilde: Van Eeghen p. 109—112

251 Gekroond gereedschap, omschrift: PENNINGE, VAN, SINT. JOSEF. GILT. 1654; kz. H. Familie op vlucht naar Egypte, omschrift: DE VLVGHT VAN EGIPTEN 1654

M., gesl., 24 mm

Dirks I, p. 109, pl. IX, 101

252 H. Familie, omschrift: DE VLUCHT. VAN. EGIPTEN. 1706; kz. stadswapen

M., geg., 31 mm, restant van verzilvering

Dirks I, p. 108, 3, pl. IX, 100

253 Vz. als 252, doch zonder jaartal; kz. stadswapen (*Jacobus Brouwer 1795*)

M., geg., 30 mm

Vgl. Dirks pl. IX, 99; Aant. Dirks

253a Op vz. (1782) gestempeld; kz. (*Gerbrand Iken*)

253b Op vz. (1784); kz. (*Jan Hend^k Haage*)

Aant. Dirks

253c Op vz. (1785); kz. (*Jan Corver*)

Aant. Dirks

253d Op vz. (1785); kz. (*Barent Cijsendoorn*)

= Dirks pl. IX, 99

254 H. Familie op vlucht naar Egypte; kz. stadswapen (M. Mulders 1804)

M., geg., 30 mm

= Dirks I, p. 107, 4, pl. IX, 98

255 Als 254, doch in de afsnede gestempeld: JOSEPH; kz. stadswapen (*Johannes Blomman 1768*)

M., geg., 32 mm

256 Als 255, doch slankere vormen, scherper weergegeven en fijn nageciseleerd; kz. stadswapen (*Jan van Meekeren*)

M., geg., 32 mm (Pl. V)

- 257 H. Familie enz., daaronder in reliëf JOSEPH; kz. stadswapen (*Jan van der Boom*) M., geg., 33 mm
Dirks pl. IX, 97
- 257a Bolle voorzijde (vervormd door verhitting?); kz. (*Pieter de Vries*) M., geg., 33 mm
- 258 Als 257, doch op kz. onderaan fijn rocaille-ornament gegraveerd L., geg., 32 mm
- 259 Overmanspenning: als 257, doch bijgesneden, dubbele rand. Kantschrift met naam weggeslepen. Z., geg., 34 mm
- 260 Als 259, overmanspenning, doch Jozef met nimbus; kz. (*Jacob 't Hoen Mr Geworden den 13 Maart 1787*). Kantschrift: (*en tot Overman verkoren den 10 April 1789**) Z., geg., 31 mm
Aant. Dirks: aangekocht 1888 uit coll. De Groot (cat. no. 2818)
- Turfdragersgilde: Van Eeghen p. 112—118
- 261 Turfdrager n.r. in ranken; kz. TVRFDRAGERSGILDT M., geg., 29 mm
Dirks I, p. 122, no. 3, pl. IX, 106
- 262 Mand, waarboven twee grote punten; kz. TVRFDRAGERSGILT Vgl. Dirks pl. IX, 105 M., geg., 32 mm
- 263 Mand, waarboven (100); kz. TVRFDRAGERSGILT M., geg., 31 mm
Vgl. Dirks pl. IX, 105
- 264 Emmer, 1639, omschrift: TVRF. DRAGERS. GILT; kz. in reliëf: I Dirks I, p. 123, 5, pl. IX, 107 L., geg., 34 mm
- 265 Als 264, doch kz. in reliëf: 3 Dirks I, p. 123, 5, pl. IX, 107 L., geg., 36 mm
- 266 TVRFDRAGERSGILDT; kz. gestempeld: (L o 54) Dirks I, p. 123, 4, pl. IX, 108 L., geg., 34 mm
- 267 Emmer; kz. in reliëf: TDG A Dirks I, p. 123, 6, pl. IX, 110 L., geg., 31 mm
- 268 Emmer; kz. in reliëf: TDG B Dirks I, p. 123, 7, pl. IX, 110 L., geg., 30 mm
- 269 Emmer; kz. in reliëf: TDG C Dirks I, p. 123, 7, pl. IX, 110 L., geg., 30 mm
- 270 Emmer; kz. in reliëf: TDG D Dirks I, p. 123, 7, pl. IX, 110 L., geg., 31 mm

- 271 Emmer; kz. in reliëf: TDG E L., geg., 31 mm
Dirks I, p. 123, 7, pl. IX, 110
- 272 Emmers; kz. in reliëf: TDG F L., geg., 31 mm
Dirks I, p. 123, 7, pl. IX, 110
- 273 D TDG; kz. (76) L., geg., 31 mm
- 274 T ton L; kz. (98) L., geg., 30 mm
Dirks I, p. 123, pl. IX, 109

Visverkopers- of St. Pietersgilde: Van Eeghen p. 118—119

- 275 P:V:S:ON Com v: h s.p.g. stadswapen (s.B.K.); kz. (L:L:C Jood 1805)
M., gegr., 41 mm
Vgl. Dirks pl. XV, 163; vgl. Saft, p. 5 (exemplaar met A. L. C.;
Aant. Dirks: aangekocht 12 December 1881

Vleeshouwersgilde: Van Eeghen p. 120

- 276 ? Stier, krans; kz. (Johannes Gerritsen) M., geg., 33 mm
Dirks II, p. 379, 61, pl. CXLI, 6; Aant. Dirks: gekocht 12 December 1881. Waarschijnlijk uit Amsterdam.

Vlotschuitenvoerdersgilde: Van Eeghen p. 120—121

- 277 Eenvoudige vlotschuit, 1646; kz. (IAN PIETERS MOSTERMAN)
M., gegr., 31 mm
= Dirks I, p. 127, 2; vgl. Dirks pl. XV, 166 vz.
- 278 Vlotschuit met iets omhooggaande voor- en achterstevan, in een strook water; kz. (ijsbrant Carels den 24 Octobr 1721)
M., gegr., 32 mm
Aant. Dirks: gekocht 12 December 1881
- 279 Vlotschuit op golvend water, drie neerduikende vogels; kz. (FRANS LABIE DEN 12 APRIL A 1766)
M., gegr., 35 mm
Vgl. Dirks pl. X, 116; Coll. Minard van Hoorebeke (cat. no. 799 bis).
- 280 Vlotschuit op strook golvend water; kz. (Dirk Sevenhoven Labie den 2 Juny A° 1777)
M., gegr. 33 mm
- 281 Vlotschuit, met luchtkoker (?), vier vogels; kz. (Hendrik Colmsberg 4 July 1807)
M., gegr. 33 mm (Pl. IV)
Aant. Dirks: gekocht 12 december 1881

Waagdragersgilde: Van Eeghen p. 121—124

- 282 Waag; kz. stadswapen 1618 (86) M., gegr., 33 mm, doorboord
Dirks I, p. 131 d, pl. XVI, 172
- 283 Waag 1646; (58) M., geg., 26 mm
Dirks pl. X, 120
- 284 Waag; kz. (ClapMvtsenVeem 3) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 130, 5, pl. X, 119
- 284a Als 284; kz. (Friessen Veem 3) M., gesl., 34 mm
Dirks I, p. 130, 15, pl. X, 119
- 284b Als 284; kz. (GeelHoedenVeem 4) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 130, 9, pl. X, 119
- 284c Als 284; kz. (De Leytse Veem 9) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 130, 6, pl. X, 119; Aant. Dirks (I, t.o. p. 130); = Minard
van Hoorebeke no. 72 (cat. no. 603)
- 284d Als 284; kz. (RootHoedenVeem 6) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 130, 8, pl. X, 119
- 284e Als 284; kz. (StroenHoedenVeem I) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 130, 10, pl. X, 119
- 284f Als 284; kz. (TesselsenVeem 4) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 131, 17, pl. X, 119
- 284g Als 284; kz. (Sweetse Veem I) M., gesl., 33 mm
Dirks I, p. 131, 22, pl. X, 119

Wijnkopersgilde: Van Eeghen p. 124—125

- 285 Begraffenispenning: doodskop, beenderen, DISCE MORI, krans; kz.
druiventros, glas, 1621, omschrift (IACOBUS HOOS)
Z., gesl., 39 mm
Dirsk pl. X, 121; Aant. Dirks: gekocht 8 oktober 1884; Jbk. M. &
P. 38 (1951), p. 84—87; ontworpen door A. Frijlinck.
- 286 Als 285, doch doodskop en beenderen groter, krans losser en af-
gesneden door de rand; kz. rand voor naam smaller (*Güert Janse
Marckman*) Z., geg., 39 mm (Pl. II)
Aant. Dirks: gekocht 20 Januari 1881; = Minard van Hoorebeke
no. 113
- 287 Als 286. Zonder naam. K., geg., 40 mm
Aant. Dirks: gekocht 2 Augustus 1884

288 Als 286. Zonder naam.

L., geg., 40 mm

Geen gildepenningen zijn:

De Moddermanspenning: vz. schuit, voortgeboomd door schipper, stads-wapen; kz. glad, zonder naam. K., geg., 48 mm. Dirks I, p. 93, pl. VIII 88. Verder de draagtekens van: Kalkmeter, Beëdigd Koorndrager, Beëdigd Koornmeter en -weger, Ambtenaar van het Marktwezen, Turfdrager en Turfhever. Dirks, pl. XV, 161.

ENKHUIZEN

Bakkersgilde:

289 Bakker in bakkerij; kz. (KARST KARSTENZOON 1649) huismerk, lauwerkrans M., gegr., 45 mm, doorboord

= Dirks I, p. 150, pl. XVIII, 3

290 Bakker, n.r., brood in de oven stekend; op de achtergrond een tafel met broodjes; kz. (huismerk 1676 *Sijmon* Heijndricks* Soon* Botiager**) Z., gegr., 50 mm, doorboord (Pl. VI)

Aant. Dirks

291 Bakker, n.r., brood in de oven stekend, ANNO 1628; kz. (PAE PIER* EEVERTS*ZOON) bloemetjes, randen. Z., gegr., 35 mm (Pl. VI)

Houtzagersgilde:

292 Man met zaag; kz. (*Herme Deught*)

M., gegr., 34 mm, doorboord, afgeslepen

= Dirks I, p. 157c, pl. XIX, 10

Keetluidengilde:

293 Keet; kz. (HERMEN IANSEN Anno 1678)

M., gegr., ovaal 44x66 mm, doorboord

= Dirks I, p. 158, pl. XVIII, 1

Kleermakersgilde:

294 Begrafenispenning: lijkbaar, gekroonde schaar enz.; kz. (ANNO 1651 MET ORDER VAN MAGESTRAET)

M., gegr., ovaal 44x66 mm, doorboord

= Dirks I, p. 159, pl. XVIII, 2

Schoenmakersgilde:

295 Schoen; kz. (Jan Pieterse Deught 1768)

= Dirks I, p. 165, pl. XIX, 9

K., gegr., 35 mm, doorboord

De eenzijdige penning met wapen (haringen n.r.) en nummer (8) is te beschouwen als een loodje. L., gest., 35 mm. Vgl. Dirks, pl. IV, 29 en pl. XIX, 8.

HAARLEM

Brouwers- of St. Maartensgilde:

- 296 Gekroond gereedschap (No. 63); kz. stadswapen 1749
 M., gegr., 39 mm
 = Dirks I, p. 172, pl. XXIV, 1; Jbk. M. & P. 3 (1916), p. 89,
 no. 438

Metselaarsgilde:

- 297 Gekroonde troffel (No. 10); kz. stadswapen 1748
 M., gegr., 38 mm, doorboord
 = Dirks pl. XXIV, 2; Aant. Dirks (I, t.o. p. 178): gekocht 12
 december 1881; Jbk. M. & P. 3 (1916), p. 89, no. 439

Turfdragersgilde:

- 298 Turfdrager n.l., op banderol: GILDE PENNING; kz. het stadswapen in
 cartouche (No. 15) M., gegr., 40 mm, afgeslepen (Pl. VI)
 Aant. Dirks: geschenk van A. J. Enschedé te Haarlem, 4 juni 1892;
 Jbk. M. & P. 3 (1916), p. 90, no. 448
- 299 Als 298; kz. glad (D)
 Aant. Dirks: geschenk van A. J. Enschedé te Haarlem, 4 juni 1892;
 Jbk. M. & P. 3 (1916), p. 90, no. 449

De penning = Dirks, pl. XXIV, 3 (Bier Instekers?): gekroond stadswapen
 BI (220); kz. vrijheidsmaagd met schild, K. geg. 35 mm, is nog niet nader
 geïdentificeerd.

De penning met op vz. een kroon, kz. wapen van Haarlem, Harmanus
 Croon en 1666, is een naampenning. K., gegr., 37 mm, Aant. Dirks.

HOORN

Vissersgilde:

- 300 Vissersschuit n.l., met roef, en Hoornse vlag; aan het roer een
 figuur met nimbus; kz. (Dirks Jonkman)
 Aant. Driks: gekocht 12 December 1881
 M., gegr., 36 mm (Pl. VI)
- 301 Begrafenispenning: kleiner schuitje dan bij 300; kz. lijkbaar
 M., gegr., ovaal 30x36 mm, doorboord
 = Dirks I, p. 191, pl. XXV, 3

PROV. ZUID-HOLLAND

DELF

Bierdragersgilde:

- 302 Twee bierdragers, n.r. (No. 5 1666) M., gegr., 35 mm
 Dirks I, p. 25 en pl. XIII, 134; Aant. Dirks: is van Delft. Gekocht
 19 augustus 1879; Coll. Mr. J. van Kuyk, Assen
- 303 Als 302, doch de bierdragers hebben lange halzen, grote hoeden
 en dragen het biervat aan een dikke stok (No. 159 1666)
 Aant. Dirks K., gegr., 35 mm (Pl. VII)

Kleermakersgilde:

- 304 Maria met kind enz.; kz. gekroonde schaar enz. (74) 1669
 M., gegr., 43 mm, doorboord
 = Dirks II, p. 367, 12, pl. CXXXV, 1; Jbk. M. & P. 14 (1927),
 p. 127, pl. III, 3

Linnenwevers- of St. Erasmusgilde:

- 305 Buspenning: St. Erasmus n.l.; kz. (ARY LEYTINS 1712 139)
 M., gegr., 45 mm
 = Minard van Hoorebeke no. 257; Jbk. M. & P. 14 (1927), p.
 121—127, pl. III, 1—2; Tijdschrift M. & P. 14 (1906), p. 153,
 no. 14

Schoenmakers- of St. Crispijngilde:

- 306 Buspenning: St. Crispinus te paard n.l.; kz. gekroonde bus (69),
 omschrift: SINTE. CRISPYNS BOSSE. 1663
 M., gegr., 36 mm, doorboord (Pl. VII)
 = Dirks I, p. 266, pl. XLIV, 11; Jbk. M. & P. 15 (1928), p. 80;
 Tijdschrift M. & P. 14 (1906), p. 153, no. 12

Sint Lucasgilde: Hoogewerff, p. 171—175

- 307 Liggende stier n.l. (B); kz. No. 25 M., gegr., 37 mm, afgeslepen
 = Dirks I, p. 212, pl. XXXVII, 2

Smeden- of St. Eligiusgilde:

- 308 Aambeeld, omschrift: .S.ELOIS.GILDEN.A° 1623; kz. gekroonde ha-
 mer, bierkan. Bovenaan uitsteeksel (niet verwijderd volgegoten
 gietkanaal) L., gegr., 35 mm (Pl. VII)
 Dirks I, p. 210—211, pl. XXXVII, 1

DORDRECHT

Fruitverkopersgilde: Overvoorde p. 149—167; Van Vollenhoven p. 48—51, 112—116

309 Appelboompje; kz. (LOWYS LOWYSEN 1650)

K., gest., 32 mm, doorboord
= Minard van Hoorebeke no. 11; Vgl. Dirks I, p. 205, noot 1
(exemplaar van archivalisch bekende appelkoopvrouw); Aant.
Dirks: gekocht 21 augustus 1883

Koopmans- of Kramersgilde: Van Vollenhoven p. 92, no. 12

310 Weegschaal 1745, omschrift: COOMANS GILDE; kz. stadswapen
Z., gesl., 28 mm (Pl. VII)
Dirks I, p. 204, pl. XXXVII, Dordrecht 2; Aant. Dirks: aangekocht
12 december 1881

310a Als 310 K., gesl., 28 mm

Kuipersgilde: Overvoorde p. 71—147

311 Kuipende Amor, stadswapentje, 1722, omschrift: DE LIEFDE BIND DE
VERGARINGE; kz. gekroonde kuipershamer, opschrift: DEKENS EN
ACTEN DOEN TOT GEDAGTEN VAN TWAALF PROEVEN DEES PENNING
SCHROEVEN Z., gesl., 31 mm
Dirks I, 207, pl. XXXVII, Dordrecht 1

's-GRAVENHAGE *)

Beeld- of Steenhouwers Confrerie:

312 Begrafenispenning: Sint Joseph, si AO 1710; kz. lijkbaar A° 1710
(N 6) Dirks I, p. 269, pl. XLV, 15 M., geg., 43 mm

Bierwerkersgilde:

313 Buspenning: twee bierdragers n.l.; kz. DE BIER-W. BUSSE A° 1710
(129) M., geg., 43 mm
Dirks I, p. 254, pl. XLVI, 18

Collegium Pharmaceuticum:

314 Personificatie van de geneeskunst IUVANTE NUMINE, omschrift:
COLLEG: PHARM + HAGIENS: 1751; kz. aloë (i. t. DROGNAT), omschrift:
LIBER INGRESSUS enz. M., geg., 44 mm
= Dirks I, p. 252—253, pl. XLII, 1

* Tijdens de druk verscheen nog: J. E. J. Geselschap, *Inventaris van de archieven van de Ambachtsgilden, de Bussen, het College van Stadsdoctoren en de Confrerie Pictura*. Oud-Archief der Gemeente 's-Gravenhage, 1958.

Hoedenmakers- of St. Jacobsgilde:

- 315 St. Jacobus n.l. 1653, omschrift: s. IACOP enz.; kz. opschrift w. v. GROEN.D. enz. No. (51) VERLIES. VI. ST. M., geg., 51 mm
= Dirks I, p. 257—258, pl. XLII, 2

Kleermakers- of St. Jansgilde:

- 316 Gekroonde schaar enz. omschrift: BROEDERS enz.; kz. APSENT enz. (68), krans M., geg., 52 mm (Pl. VII)
= Dirks I, p. 259, pl. XLII, 3

Kleermakersknechts: Timmer p. 108—115

- 317 Buspenning: schaar, bout, KNECHTS VAN DE KLEMAKERSBOS, omschrift: BEGONEN enz. 1710; kz. lijkstoet (11), omschrift: MEMENTO. MORI M., gegr., 47 mm
= Dirks I, p. 260, pl. XLIII, 5
- 318 Sint Jan met schaar, omschrift: A' 1715.S. JAN; kz. man n.r., omschrift: P.VAN.KLE.M.KERS enz. (16) M., geg., 48 mm
Dirks I, p. 261, pl. XLII, 4

Knoopmakers- en Passementwerkersgilde:

- 319 Buspenning: lambrequin enz.; kz. lijkstoet (No. 13)
= Dirks I, p. 261—262, pl. XLIII, 7 M., gegr., 47 mm
- 320 Lambrequin enz. (No. 66) omschrift: KNOOPMAKERS enz.; kz. twee figuren, omschrift: DIE ENDRAGT enz. 1711 M., geg., 47 mm
Dirks I, p. 262, pl. XLIII, 6

Metselaars- of St. Barbaragilde:

- 321 Sint Barbara, omschrift: S.BARBARA.OF.MESSELAERS.GILDE. 1650; kz. gereedschap; omschrift: A.C.V.S. enz. No. 46 T., gesl., 50 mm
Dirks I, p. 263, pl. XLIII, 8
- 322 Sint Barbara, omschrift: S B AO 1711; kz. (: NO: : 139:)
= Dirks I, p. 263—264, pl. XLIII, 9 M., geg., 48 mm

Schoenmakers-, Leerlooiers- en Leerkopers- of St. Crispijngilde:

- 323 Laars, schoenen, 1774 enz., gestempeld ooievaartje, omschrift: SCHOENMAAKERS, LOOYERS- EN LEER-KOOPERS. GILDE.; kz. Vrijmeester N (238) M., geg., 53 mm
Dirks I, p. 268, pl. XLV, 14

- 324 Buspenning: St. Crispinus, omschrift: s. CHRISPYNSBUES. (II); kz. lijkstoet, omschrift: MEMENTO.MORI M., geg., 43 mm
= Dirks I, p. 266, pl. XLIV, 12

Lederbereiders:

- 325 Buspenning: St. Crispinus enz. (77); kz. ossekop A° 1709 M., gegr., 41 mm
= Dirks I, p. 267, pl. XLIV, 13 (bij Dirks foutief op kz. No. 17)

Sint Lucasgilde: Hoogerwerff p. 190—205

- 326 Wapenschild, omschrift: DE PENNING enz.; kz. N (43) 1654 M., geg., 44 mm
Dirks I, p. 265, pl. XLIV, 10; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Niet tot de gildepenningen behoren de (Haagse) buurtpenningen, die archivalisch aan Den Haag zijn toe te schrijven. De gildepenningen zijn daaraan stilistisch en volgens onderwerp (lijkstoeten) verwant. Hierbij hoort waarschijnlijk ook Dirks, II, p. 23, pl. LXXXVI, 11 ('s-Hertogenbosch): lijkstoet enz.; kz. 11 B S B 1705, M., geg., 39 mm.

LEIDEN: Tijdschrift M. & P. 20 (1912), p. 60

Wolverversgilde:

- 327 Twee mannen, van wie de linker wol behandelt in een verfketel, terwijl de rechter de strengen uitwringt boven een kuip en ophangt aan een paal. Een jongen werpt brandstof op het fornuis; bovenaan een kroon; kz. in schubbenrand: IAN VAN DEN DRIES-SCHE K., gegr., 36 mm (Pl. I)
= Minard van Hoorebeke no. 311 (cat. no. 847); Dirks II, Nalezingen p. 44; = Tijdschrift M. & P. 20 (1912), p. 60

ROTTERDAM

Bakkersgilde?: Wiersum p. 16—26

- 328 N 60, Rotterdam. B G als monogram; kz. glad K., gegr., 36 mm, doorboord

Elftverkopers:

- 329 Elftverkoper; kz. (Jan van der Berg Laurens Dekker) K., gegr., 28 mm
= Minard van Hoorebeke no. 422; Dirks II, Nalezingen, p. 53—54

Klein Schippersgilde:

- 330 Schip n.l., niet opgetuigd; kz. (N.O. 7.7) M., gegr., 34 mm
= Dirks I, p. 302, a
- 331 Als 330, doch het water hier aangeduid door vier golflijntjes, en
niet gearceerd als bij 330; kz. (N.O. . 28.) M., gegr., 34 mm

? Koopvaardijshippersgilde ? :

- 332 Eénzijdig: naar links varende zeilschip met twee vlaggen in top,
onderaan (15) M., gegr., vierkant 36x36 mm
= Minard van Hoorebeke 424 (hier echter getekend met kz.);
Dirks II, Nalezingen p. 53—54

Sint Lucasgilde: Wiersum p. 107—110; Hoogewerff p. 167—171

- 333 Ossekop, St. Lucasschild; kz. schildersbenodigdheden. (*Antonij
Gijsbertse*) M., gegr., ovaal 58x47 mm, doorboord
= Minard van Hoorebeke no. 34; Dirks II, p. 370, pl. CXXXVI, 7;
Jbk. M. & P. 14 (1927), p. 129 e.v.

Timmerliedengilde:

- 334 Timmerman n.l. lopend enz. (17); kz. een stoel en timmergereed-
schap (48) M., gegr., ovaal 56x46 mm, oog
= Dirks I, p. 303, pl. XLIX, 5
- 335 Kz. (50) L., gegr., ovaal 56x46 mm

WOERDEN

Kleermakers:

- 336 Gekroonde schaar met gekroonde els; kz. stadswapen (No. 30)
K., gegr., ovaal 38x33 mm, doorboord
Dirks I, p. 311, pl. CXXXII, e

PROV. ZEELAND

GOES

Bakkersgilde:

- 337 Eénzijdig: twee gekruiste broodschietters, tussen 16—45, erboven een kroon M., geg., 37 mm
Minard van Hoorebeke no. 174; Dirks II, Nalezingen p. 37
- 338 Twee gekruiste broodschietters tussen BACKER GILDE, erboven 1764. Verspreid over het penningveld vier bollen; kz. No. (24)
= Dirks I, p. 421, 9 L., geg., 40 mm
- 339 ? Eénzijdig: ingestempeld B G (39) L., 36 mm, doorboord
- 340 Begrafenispenning: vz.: lijkbaar met op het kleed B G. Erboven 1764 en op banderol: Heden myn morgen dyn; kz. als van 2: No. (7)
L., geg., 40 mm
= Minard van Hoorebeke no. 176 (cat. no. 828); Dirks I, p. 421; Dirks II Nalezingen p. 37, 176

Brandewijnverkoopersgilde:

- 341 Een gekroond vat tussen B G; kz. (41)
= Dirks I, p. 423, pl. LXXIX, 11 L., geg., 40 mm, doorboord

Chirurgijns en apothekers:

- 342 Een hoed, tussen 16—25, een paar handschoenen en twee veren; kz. weegschaal, vijzel, onderaan rechthoekje waarin (27)
Door Joh. Looff M., geg., 39 mm
= Dirks I, p. 422, pl. LXXIX, 10; De Man, no. 36
- 343 Als 342, doch vz. met op hoedrand signatuur I L; kz. (29)
M., geg., 39 mm
- 344 Voorstelling als van 342, doch van het jaartal alleen de 16. Het gietmodel hiervan bijgesneden: achtergrond gepointilleerd, veren gelijkmatig van nerven voorzien. Zonder rand. Kz. (70)
M., geg., 36 mm (Pl. VIII)

Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

- 345 Voorstelling en uitvoering als van 344, doch 1699, zonder nummer en met rand. (Exemplaar aangetast door tinpest) T., geg., 48 mm
Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Groot- en Klein Schippersgilde:

- 346 Eénzijdig: naar links varende schip; afgeslepen keerzijde
Dirks I, p. 420, pl. LXXIX, 8 K., geg., 39 mm, doorboord

Kleermakersgilde:

- 347 Gekroonde schaar tussen 16—78; kz. KLEERMAKERSGILDE (46)
= Dirks I, p. 419, pl. LXXIX, 6 T., geg., 33 mm, doorboord
- 348 Begravenispenning: geopende schaar tussen 16—23; kz. draagbaar,
waarboven D, eronder I L., geg., 36 mm
= Minard van Hoorebeke no. 173 (cat. no. 827); Dirks I, p. 419;
Dirks II Nalezingen p. 36, 173

Kramersgilde:

- 349 K G, (16); kz. 1688 T., geg., 38 mm doorboord
= Dirks I, p. 417, pl. LXXIX, 4

Schoenmakersgilde:

- 350 Twee schoenen, met erboven een gekroonde leest en eronder 1646;
kz. (11) (H K) (A) (I D B) T., geg., 39 mm, doorboord
= Dirks I, p. 420, pl. LXXIX, 7

Smedengilde:

- 351 Gekroonde hamer, tussen 16—37; kz. SmedeGilde (10)
M., geg., kz. geg., 35 mm, doorboord
Dirks I, p. 415, pl. LXXIX, 2
- 352 Begravenispenning: lijkbaar, met op het kleed 1636, erboven
SmedeGilde; kz. (8)
M., geg., tekst jaartal en nummer geg., 38 mm,
doorboord, afgeslepen
= Dirks I, p. 415, pl. LXXIX, 1

Timmerliedengilde:

- 353 Geopende passer, waartussen 1658, omschrift: Timmer Liede
gilde; kz. (5) T., geg., 34 mm, doorboord
= Dirks I, p. 416, pl. LXXIX, 3

Weversgilde:

- 354 Twee gekruiste spoelen tussen 16—33, erboven een kroon, eronder
(VIII); kz. glad T., geg., 43 mm, doorboord
= Dirks I, p. 418, pl. LXXIX, 5

MIDDELBURG: Tijdschrift M. & P. 9 (1901), p. 18—21

Balanskinderen- of Waagwerkersgilde:

- 355 Balans, ANNO 1674, omschrift DE^E.HR^R ANT EVERAES OVERD^A. [over-
deken] enz.; kz. vaten en balen, omschrift FRANC. VAN COSTEN O
[oud] BEL. [beleder] enz. (19) M., geg., 43 mm
= Dirks I, p. 317—318, pl. LXI, 1

Boekdruckers-, binders- en verkopersgilde:

- 356 Drukpers, omschrift PAYLVS WANTE. enz.; kz. boekbinderspers, er-
onder (2), omschrift ZACHARIAS. . ROMAN. . DEKEN. 1631*
M., geg., 39 mm (Pl. X)
= Dirks I, p. 320, pl. LXI, 2; Jbk M. & P. 9 (1922), p. 117
- 357 Drukpers, omschrift DE HEER IOHANNES enz.; kz. boekbinderspers,
waarop (15), omschrift PIETER VAN GOETHEM DEKEN
M., geg., 42 mm
= Dirks I, p. 321—322, pl. LXI, 3; Jbk. M. & P. 21 (1934) p. 141—
142

Bont- en pruikenmakersgilde: Jbk. M. & P. 15 (1928), p. 39—57

- 358 Mansborstbeeld met pruik, omschrift D.H.I. GV. POORT. enz.; kz. boa
en mof (I I), omschrift: burchtje, BELEERD. A. BOS enz.
M., geg., gegr., 49 mm
= Dirks I, p. 323, pl. LXI, 4; Jbk. M. & P. 15 (1928), p. 43,
pl. II, no. 1

Broodbakkersgilde:

- 359 Bakkerij met broodbakker en deegkneder (48), omschrift IAN
BVRCHGRAEF. enz.; kz. twee gekruiste broodschieters, verschillende
soorten brood en broodjes, waartussen takken en 1656, omschrift:
H^r B^r I. DKVISER enz. M., geg., 53 mm
= Dirks I, p. 325, pl. LXI, 6

360 Als 359, doch zonder nummer L., geg., 54 mm

Chirurgijns- of Cosmas- en Damianusgilde: Tijdschrift M. & P. 20, (1912), p. 121—132, pl. IV; Jbk. M. & P. 1 (1914), p. 109, pl. III, 5

361 De Dood, VIVE MEMOR LETHI en 1693 (24), omschrift: burchtje, D^E HEER BURG^M STEVEN enz.; kz. naakte man, getroffen door allerlei voorwerpen, hond, omschrift: AERNOUT. VAN^R BEKE enz.

M., geg., 45 mm
= Minard van Hoorebeke no. 397 (cat. no. 750); Dirks I, p. 329, pl. LXII, 8; Tijdschrift M. & P. 20 (1912), p. 129

362 De Dood, burchtje met adelaar, No., omschrift: VOOR 'T CHIRURGIENS GILDE; kz. vijf wapenschilden, respectievelijk van deken, ouddeken, beleder en busmeester, 1756 Z., gesl., 47 mm (Pl. IX)
(Exemplaar zonder nummer)
Dirks I, p. 328, pl. LXII, 7 (tekening zeer onnauwkeurig); Tijdschrift M. & P. 20 (1912), p. 130 (door J. M. Holtzhey)

Draaiers-, witwerkers-, spaanse stoel-, laden- en borstelmakersgilde:

363 Stoel op kist, N (23) 17 09, omschrift: burchtje, DE. H^R MR DAVID. GRENIER enz.; kz. stoel, borstel, geweer en kamrad (?), omschrift: burchtje, JAKOBUS. ROBBERZ. enz. M., geg., 55 mm
= Dirks I, p. 330, pl. LXII, 10

Droogscheerdersgilde:

364 Twee lakenscheerders in werkplaats; kz. cartouche met letters AB (18) en erboven 1603 K., geg., 38 mm, doorboord
= Minard van Hoorebeke no. 377; Dirks I, p. 331, pl. LXII, 11

Fruitverkopersgilde:

365 Adam en Eva onder appelboom, omschrift: burchtje, D^E. H^R. BURG^M. STEVEN enz.; kz. mand met appels tussen 16 91, No. (62), eronder IAN DE BOO KNAPE, omschrift: ADRYAEN. MEERTEN^S. enz.
= Dirks I, p. 332, pl. LXII, 12 M., gesl. 46 mm

Goud- en zilversmidsgilde: Jbk. M. & P. 1 (1914), p. 73—132

366 Gedreven bokaal tussen edelsmeedswerktuigen zoals aambeeld, plattang, passer, weegschaal enz.; kz. een grote ring met diamant, met er kruislings doorheen gestoken een hamer en een smelttang, eromheen enige andere werktuigen, (AV) en erbinnen 15 97
Jbk. M. & P. 1 (1914), p. 83, pl. III, 1—1a

Z., geg., 30 mm (Pl. IX)

- 367 Als 366, doch het ornament van de vaas is hier asymmetrisch en het voorwerp links van de weegschaal (een soort staafje bij 366) is tot een ketting of touw geworden, waar de weegschaal aan hangt; kz. zonder jaartal Z., geg., 30 mm
Exemplaar zonder initialen of nummer
Dirks I, p. 384, pl. LXXIII, 57

Houtzagersgilde:

- 368 Een houtzagersstelling, gereedschappen, bierkan, omschrift: AN. 1621. WI. SAGHEN. enz.; kz. een houtzaag, kist, bijl en ander werktuig (16), omschrift: burchtje, WI. DRAGHEN. enz. M., geg. 42 mm
= Minard van Hoorebeke no. 380; Dirks I, p. 334, pl. LXIII, 13

Huidenkopersgilde:

- 369 Twee gekruiste messen tussen 15 98; kz. een paar hoorns, waarboven cartouche (XIII) K., gesl. 30 mm
Minard van Hoorebeke no. 26; Dirks II, Nalezingen p. 26 en aant.

Kleermakersgilde:

- 370 St. Christoffel met het Christuskind (56), omschrift: LVCAS VAN WEERDEN enz., kz. kroon, geopende schaar, tussen 16 23, omschrift: ABRAHAM, DE. BOCK enz. M., geg., 42 mm, afgeslepen
Dirks I, p. 336, II, pl. LXIII, 14; Jbk. M. & P. 9 (1922), p. 115

Knoop- en passementwerkersgilde:

- 371 Beddekwest, kralen, knopen, omschrift: DE HR EWALDVS enz.; kz. (16) vier pakken knopen, een stel tressen en een lint, 16 67, omschrift: CORNELIS. VN POEST enz. M., geg., 52 mm
Dirks I, p. 337, pl. LXIII, 15

Kousenmakersgilde:

- 372 Kousenmakerswinkel, met een man achter de toonbank en een ander op een krukje; kz. cartouche voor nummer (3), waarboven 15 99, omschrift: PENNIGHEN VOER COVSMAKERS GILDE
M., geg., 37 mm
= Minard van Hoorebeke no. 365; Dirks I, p. 339, pl. LXIV, 17

Kruideniers-, apothekers-, drogisten, tabaksverkopers- en suikerbakkersgilde:

- 373 Een vijzel, waarop MIDDLEB, twee apothekerspotten, papaverranken, kan, 1619; kz. weegschaal, baal, rol tabak, en suikerbrood (50) K., geg., 38 mm
= Dirks I, p. 340—341, pl. LXIV, 18

- 374 Als 373, doch vz.: op vijzel CONCORDIA en een leeuw, geen papaver-ranken, 1677 op banderol, omschrift: burchtje, DH^R IAN LAMPSIN enz.; kz. omschrift: roosje, C^S. STEVENSEN enz. K., geg., 51 mm = Dirks I, p. 341, pl. LXIV, 19
- 375 Als 374, doch vz. 17 00, omschrift: roosje, OMAR. VAN. VISVLIET enz.; kz. onderaan rechthoekje voor nummer (92), omschrift: burchtje, D. H^I. ALEX^I. enz. M., geg., 51 mm (Pl. X)
Dirks I, p. 342 III, pl. LXIV, 20

Kuipersgilde:

- 376 Gekroond kuipersaambeeld, drie aandrijvers, boor, 15 92, onderaan een schildje (38); kz. kuipersbijl. -hamer en -passer, burchtje K., gesl., 31 mm, afgeslepen
= Dirks I, p. 346, pl. LXV, 23
- 377 Als 376, doch vz. zonder schildje (15), omschrift: 1640 BERNAERT. enz.; kz. zonder burchtje, omschrift: IAN. SANGNY enz.
Door J. Loeff M., geg., 42 mm (Pl. VIII)
= Dirks I, p. 347, pl. LXV, 24; Jbk. M. & P. 9 (1922), p. 114;
De Man, no. 31, afb. no. 20

Makelaarsgilde:

- 378 Drie mannen, omschrift: burchtje, SYT. GHETROV. enz. 1595; kz. drie huismerken (12), omschrift: burchtje, VOOR 'T GHILDE enz.
= Dirks I, p. 349—350, pl. LXV, 25 K., gesl., 33 mm (Pl. VIII)
- 379 Drie mannen, 1667, omschrift: burchtje* DE. H^R. H^S. POTTEY enz.; kz. kist, pot, baal (30), vat, omschrift: burchtje, I^S. V. LSCHOOT enz.
= Dirks I, p. 350, pl. LXV, 26 K., geg., 56 mm

Mandenmakersgilde:

- 380 Passer, schaaf, 1593; kz. mand (16) K., gesl., 32 mm, afgeslepen
= Dirks I, p. 351, pl. LXV, 28

Metselaars-, schaliedekkers- en loodgietersgilde:

- 381 Vier gekroonde heiligen (5), met gereedschap, CLAVDVS. NICOSTRA-CIVS. DICIDERYVS. SYPLYCVS; kz. troffel, leidekkershamer, guirlande, 1607, omschrift: METSERS * EN * SCHAELEGEDECKERS * GILDEN *
= Dirks I, p. 355, II, pl. LXVI, 30 K., geg., ook nummer, 43 mm

- 382 Als 381, doch onnauwkeurig gegraveerd; dubbele beitel is recht-hoek, (23)... NICOSTRACIVS. DICIDERIVS. SIPLICVS.; kz. guirlande met druiventros
= Dirks I, p. 354, I, pl. LXVI, 30 K., gegr., 43 mm
- 383 Als 381 doch NICOSTRACIVS, (20), omschriften zonder interpunctie; kz. guirlande met appels en pruimen, 1614
K., gegr., 43 mm, afgeslepen
Dirks I, p. 355, III; Aant. Dirks: gekocht september 1889 (cat. Bom, no. 1799)
- 384 Als 382 (36), doch 1685. Dubbele dikte K., gegr., 44 mm
Dirks I, p. 355, V

Oudekleerkopersgilde:

- 385 Wambuis, omschrift: ROLANT. ADRIAENSC. enz.; kz. uitdragerstafel, 1607 (20), omschrift: GHISBREG. BEVER. enz. K., gesl., 34 mm
= Dirks I, p. 356, pl. LXVI, 31
- 386 Jas, omschrift: D. H^r. W. V. CITTERS enz.; kz. uitdragerstafel (1717) (1), omschrift: burchtje MARCVS. TEESEN enz.
K., geg., 49 mm, afgeslepen (Pl. VIII)
= Dirks I, p. 357, pl. LXVI, 32

Peperkoekbakkersgilde:

- 387 Peperkoekbakker, omschrift: D. H^r. M^r. ADRIAEN enz., kz. vijf koe-ken, 1669, omschrift: TORIS OOSDYCK enz.
Dirks I, p. 357, pl. LXVI, 33 M., geg., 52 mm

Schippersgilde:

- 388 Schip n.r., vlag met burchtje; kz. St. Jacobus de Meerdere (10). 1599 M., geg., 38 mm, doorboord
Dirks I, p. 359, pl. LXVII, 34; Timmers, p. 935, pl. 111 (Jacobus de Meerdere)
- 389 Schip n.r. (54), vlag met burchtje; kz. St. Jacobus de Meerdere. ANNO 1599—1675 M., geg., 37 mm, dubbele dikte
Dirks I, p. 360, pl. LXVII, 34**

Schoenmakers-, huidenvetters- en leerverkopersgilde:

- 390 Gekroonde laars, 1662, omschrift: ADRIAEN. VREESNIET enz.; kz. gekroond gereedschap, schoen, omschrift: IACOBVS. VAN. AOVTE enz. Nummer (xxxxxxi) op de kant M., geg., 49 mm., doorboord Dirks I, p. 363, pl. LXVIII, 35
- 391 Gekroonde laars (5) 1686, omschrift: burchtje. DH. IOHAN. KOSTEN enz.; kz. gekroond gereedschap, omschrift: burchtje R. DE. PAVW enz. = Dirks I, p. 363, pl. LXVIII, 36 M., geg., 56 mm

Sint Jansgilde:

- 392 Drie mannen (GLOVO), omschrift: IAN. IACOBS enz.; kz. man met kar (KNAPE), omschrift: IACOB. WISSK enz. M., geg., 56 mm Dirks I, p. 368, II, pl. LXIX, 40; Aant. Dirks: aangekocht 12 december 1881

Sint Lucasgilde: Hoogewerff, p. 206—210

- 393 Stier met Lucasschild (61), omschrift: Y. V. GEEL enz. 1618; kz. drie vrouwenfiguren, A[rchitec]TVRA, P[ic]TVRA, S[culp]TVRA, burchtje M., geg., 43 mm = Dirks I, p. 370, I, pl. LXIX, 41; Tijdschrift M. & P. 10 (1902), p. 120: naar ontwerp van A. v. d. Venne
- 394 Als 393, doch vz. (88), zonder omschrift; kz. opschrift: ATVRA, PTVRA, STVRA gegraveerd M., geg., 44 mm (Pl. X) Aant. Dirks I, t.o. p. 371: aangekocht 18 september 1889
- 395 Vz. (12) gestempeld omschrift, 1653; kz. als van 394 Aant. Dirks: aangekocht 18 september 1889 M., geg., 44 mm

Smedengilde:

- 396 Gekroonde hamer, 1690, touw met gereedschap, omschrift: burchtje, IAN^S. V^N. DE^N. DRISSEN enz.; kz. aambeeld, touw met gereedschap (13), omschrift: wapentje van Zeeland, D^R. M^R. IOHAN enz. M., gesl., 47 mm = Dirks I, p. 372, pl. LXIX, 42; Jbk. M. & P. 6 (1919), p. 50

Tabakverkopersgilde:

- 397 Pijprokers T C; kz. gekroonde weegschaal, ton (No. 48) = Dirks I, p. 344, noot 2, pl. LXIV, 22 M., geg., 35 mm

Timmerliedengilde:

- 398 Gereedschap (60), omschrift: HANS. COENE enz., 1630; kz. cartouche, TIMMERMANSAMBACHT, omschrift: PIETER. BAES enz.

M., gesl., 47 mm

Dirks I, p. 374, pl. LXX, 44 (afkortingstekens omschrift kz. niet getekend); Jbk. M. & P. 9 (1922), p. 116 (door Lowys Wilt, zilversmid)

- 399 Sint Jozef timmerman, TIMMERMANSAMBACHT, omschrift: ABRAHAM HILDERNISSE enz., 1671 burchtje; kz. gereedschap, omschrift: LOUYS enz.

M., geg., 49 mm, doorboord

Dirks I, p. 375, pl. LXX, 45; Jbk. M. & P. 18 (1931), p. 38—44 (door Widdem de Laedt), pl. IV, 2; Vgl. Tijdschrift M. & P. 3 (1896), p. 87—93

- 400 Overmanspenning: Sint Jozef timmerman; in golfrand, TIMMERMANSAMBACHT, omschrift: burchtje, IACOB. WAGENAAR enz.; kz. gereedschap in golfrand, omschrift: DE. H. IAN. DE MUNCK enz.; kant-schrift MR ANTONY. HUYSMAN enz. 1763

Z., geg., rand aangesoldeerd, 60 mm (Pl. IX)

= Dirks I, p. 376, pl. LXVIII, 47 en aant.: gekocht februari 1888, bij De Groot-Kooimans (cat. no. 2836)

Vettewariërs-gilde: Tijdschrift M. & P. 9 (1901), p. 35—54

- 401 Gekroonde weegschaal, tonnen, enz.; kz. gekroonde weegschaal, baal, ton (29) enz.

M., geg., 35 mm

= Dirks I, p. 378, pl. LXXI, 48

- 402 Gekroonde weegschaal enz. (180); kz. gekroonde weegschaal enz. Dirks I, p. 379, pl. LXXI, 49

T., geg., 48 mm

Tijdschrift M. & P. 9 (1901), p. 49 (tinnen penningen sinds 1684); Jbk. M. & P. 21 (1934), p. 139—140

- 403 Stedemaagd (55), omschrift: DAT WELVAART enz.; kz. gekroonde weegschaal enz., omschrift: BY AL DE enz., 1698

K., geg., 53 mm

= Dirks I, p. 380, pl. LXXI, 50; Tijdschrift M. & P. 9 (1901), p. 50

Weversgilde:

- 404 Gekroonde weversspoel in boog enz., 1621; kz. burchtje, (8), cartouche: IN DE. GEBORTE... WAERDE. DOOT

K., geg., 42 mm

= Dirks I, p. 381, pl. LXXI, 52

- 404a Als 404, doch No. (10) en tekst op cartouche weggeschuurd, nummer (32) er voor in de plaats gezet K., geg., 42 mm
= Dirks I, p. 380, pl. LXXI, 51

- 405 Vz. als 404; kz. lijkbaar waarboven burchtje K., geg., 40 mm
= Dirks I, p. 381, pl. LXXI, 53

Wollenlakenkopers- en snijdersgilde: Jbk. M. & P. 9 (1922), p. 33—39

- 406 Winkel; kz. 1595, cartouche (32) M., geg., 39 mm (Pl. VIII)
Vgl. Dirks I, p. 385, pl. LXXII, 58; Jbk. M. & P. 16 (1929), p. 37

- 407 Winkel: detaillering van wanden, vloer en toonbank niet, of minder verfijnd, als bij 406 weergegeven; kz. 1595, cartouche, (18)
K., geg., 40 mm
Dirks I, p. 385, pl. LXXII, 58; Jbk. M. & P. 16 (1929), p. 37

Zijdenlakenkopers- en -kramersgilde: Jbk. M. & P. 9 (1922), p. 39—65

- 408 Winkel 1656 (61), omschrift: D. H^R. RAETSH^R. enz.; kz. gekroonde hoed enz., omschrift: I. BOVWENS enz. M., geg., 56 mm
= Dirks I, p. 386, III, pl. LXXII, 60; Jbk. M. & P. 16 (1929), p. 46 (door Meynderick van Deelen, zilversmid)

- 409 Winkel 1677 (8), omschrift: burchtje, D. H^R. B^R. M^R. C. THIBAUT enz.; kz. gekroonde hoed. omschrift: burchtje, AB^R. VERHOF enz.
M., geg., 55 mm
= Dirks I, p. 387, pl. LXXII, 61; Jbk. M. & P. 16 (1929), p. 47

- 410 Winkel 1689 (11), omschrift: burchtje; D. H. BVRG. STEVEN. VOET enz.; kz. gekroonde hoed enz., omschrift: burchtje, IOH. V. CANGIES, enz. K., geg., 56 mm
Dirks I, p. 388, pl. LXXII, 62; = Minard van Hoorebeke no. 374 (cat. no. 760)

- 411 Winkel 1705 (11), omschrift: burchtje, D. H^R. I. WALLERAN enz.; kz. gekroonde hoed enz., omschrift: burchtje, H^R. RUISSAERT enz.
= Dirks I, p. 388, pl. LXXIII, 63; Jbk. M. & P. 16 (1929), p. 54
M., geg., 56 mm

Wijnheren- en biertappersgilde:

- 412 Tafel, kan, glas (3) omschrift: RICHARD MAXWELL enz.; kz. burcht, opschrift: D. H^R. BURGM^R HEN enz., omschrift: IAQVES COVERTS enz.
M., geg., 44 mm
Dirks I, p. 383, IV, pl. LXXIII, 56 (opschrift van kz. in tekst goed, op afbeelding verkeerd)

Niet tot de gildepenningen behoren de rhetorijkerspenningen:

- a. met boom van Jesse, 1592; kz. (19) ROELANT enz. K., gesl., 31 mm;
b. met boom van Jesse enz.; kz. 1642 enz. (36) Dirks I, p. 358; Jbk. M. & P. 4 (1917), p. 14.

SLUIS

Loods- of Veerschippersgilde:

- 413 Schip n.r. (is ongeveer gelijk aan vz. van no. 388); kz. (33) *Eendracht Maeckt Macht*, stadswapen, 1669 (ALS DE E C)
= Dirks I, p. 448, pl. LXXXIII, 9 M., geg., kz. gegr., 37 mm

VERE

Arbeiders- of St. Jansgilde: Tijdschrift M. & P. 14 (1906), p. 218—229

- 414 Zakkendrager n.r.; kz. (no. 23) K., geg., 32 mm
= Dirks I, p. 451, pl. CXXXIX, 2; Tijdschrift M. & P. 14 (1906), p. 218, afb.

VLISSINGEN

Bakkersgilde:

- 415 Gekroonde stadskan, 1696, omschrift: DE. H^R. BURGM^M. IASPER enz.; kz. gekroonde broodschieters (33), omschrift M. D^E. CRANE enz.
Dirks I, p. 395, pl. LXXIV, 1 M., gesl., 42 mm

Brandewijnverkopersgilde:

- 416 Gekroonde stadskan, 1699, No. (6), omschrift: BOUDEW^N. TOBIASSE enz.; kz. distilleerderij, omschrift: D: H^R. EVERT. CLYVER enz.
= Dirks I, p. 397, pl. LXXIV, 2 M., geg., 45 mm

Kleermakersgilde:

- 417 Gekroonde stadskan, 1614, omschrift: .T. SEY. EMANS enz.; kz. gekroonde geopende schaar No. (40), omschrift CORNEL. ADAMS. enz.
= Dirks I, p. 398, pl. LXXIV, 4 T., geg., 31 mm

- 418 Gekroonde stadskan, 1768, omschrift: D H^R MR CORNELIS CAEN enz.;
 kz. gekroonde geopende schaar, No., omschrift: I. C. KOP enz.
 Nummer niet ingevuld T., geg., 41 mm
 Dirks I, p. 398, pl. LXXIV, 5; Coll. Minard van Hoorebeke (Cat.
 no. 663)

Kuipersgilde:

- 419 Gekroonde stadskan, A° 1690 20. JULY No (15), omschrift: DE. H^R
 BASTIAEN enz.; kz. passer en ander gereedschap, omschrift: stads-
 kannetje, CAP^T. BASTIAEN enz. M., gesl., 47 mm
 = Dirks I, p. 399, pl. LXXV, 6

Lakenkopersgilde:

- 420 Winkel, No. (17) (17), omschrift: AD' CHRISTIAANZ. enz.; kz. stads-
 kannetje, hoed enz., omschrift: D' H^R STEVEN, PHENIX enz.
 = Dirks I, p. 400, pl. LXXV, 8 M., geg., 52 mm

Metselaarsgilde:

- 421 Gekroonde stadskan, omschrift: DE. HEER. IACOB. SCHOT enz.; kz.
 gereedschap (No. 10), omschrift: AENSIEN. DOET. GHEDENCKE!, 1639
 M., geg., 42 mm
 = Dirks I, p. 401, pl. LXXV, 9; Jbk. M. & P. 19 (1932), p. 222
 door Joh. Looff

Scheepsmakersgilde:

- 422 Schip in aanbouw, lam (41), omschrift: Overdeken D' Heer, Cor-
 nelis Lampsins Aⁿ° 1654; kz. gekroonde stadskan. VIVE. LA, om-
 schrift: Pieter. Leijnsen. enz. M., geg., 60 mm (Pl. XI)
 = Dirks I, p. 403, pl. LXXVI, 10

Schoenmakers- en lederbereidersgilde:

- 423 Gekroonde stadskan, 1738, omschrift: DE HEER DANIEL DU BON
 OVERDEKEN; kz. gekroonde laars enz., N° omschrift: HERMANUS BOX
 enz. M., geg., 51 mm
 Dirks I, p. 407, pl. LXXVII, 16

Schuitmangilde:

- 424 Sint Christoffel, stadskan, omschrift: SYT. VRYNDELYK GEBEDEN. A°
 1621; kz. schip (182), omschrift: EENDRACHTICH. MET GODT. ALMACH-
 TYC. M., geg., 43 mm
 Dirks I, p. 406, pl. LXXVII, 14

- 425 Vz. als 424; kz. driemaster (83), omschrift: EEN. DRACHTYCH. MET. GODT. ALMACHTYC. M., geg., 43 mm (Pl. XI)
Dirks I, p. 406, pl. LXXVII, 15

Smedengilde:

- 426 Gekroonde stadskan, 1730, omschrift: D' H^R. W. B. LAMBRECHTSEN enz.; kz. gekroond aambeeld enz., omschrift: IAN. VANDEN. HOUTE enz. Z., geg. 43 mm
Dirks I, p. 408, pl. LXXVII, 17
- 427 Gekroonde stadskan, 1804, No. (24), omschrift: C. KROEF enz.; kz. gekroond aambeeld, gereedschap, omschrift: A. VAN DER SWALME enz. L., gesl., 53 mm
Dirks I, p. 408, pl. LXXVII, 18; = Minard van Hoorebeke no. 460 (Cat. no. 665 bis)

Tappersgilde:

- 428 Stadskan, 1657 No. (21), omschrift: DE. HEER. ABRAHAM enz.; kz. vat, tap enz., omschrift: L. D. MOOR enz. T., geg., 51 mm
Dirks I, p. 409, pl. LXXVIII, 19; = Minard van Hoorebeke no. 453 (Cat. no. 667)

Timmerliedengilde:

- 429 Stadskan (47), 1627, omschrift: WEEST. TSAMEN EENDRACHTICH; kz. gereedschap (47) M., geg., 36 mm
= Dirks I, p. 410, pl. LXXVIII, 20; Jbk. M. & P. 19 (1932), p. 223 (door Joh. Looff)

ZIERIKZEE

Droogscheerders:

- 430 Stadskan van Vlissingen, No. (47), omschrift: D' HEER. M^R. PHILIPS. VAN DEN BRANDE. OVERDEKEN; kz. droogscheerdersschaar enz., omschrift: AENSIEN. DOET. GEDINCKEN. A^o 1630 K., geg., 37 mm
Vgl. Dirks I, p. 398, pl. LXXIV, 3 (leeuwte in omschrift kz.); De Man, p. 58, noot: gewijzigde Vlissingse penning gebruikt in Zierikzee.

Kramers- of Sint Nicolaasgilde:

- 431 Stadswapen, weegschaal, 1764 (N 99), omschrift: MR ANTONY VAN ALPHEN enz.; kz. OMMEGANGERS enz. gewichten, omschrift: HENDERICUS VAN HEKKE enz. M., geg., 54 mm
Dirks I, p. 432, pl. LXXX, 2

Kuipersgilde:

- 432 Gekroond kuipersaambeeld enz. (vgl. no. 377), omschrift: H IOHAN VAN DER SCHATTE enz.; kz. kuipershamer enz., omschrift: LAMBRECT. FANIUS enz. M., geg., 52 mm
Dirks I, p. 431, pl. LXXXI, 5

St. Jansgilde:

- 433 Wapenschild, omschrift: DE H^R MR IACOBUS DE KLERCK enz. (vgl. no. 434), kz. vijf mannen, 1695 (49), omschrift: DEKEN, LEEND. enz.
= Dirks I, p. 430, pl. LXXX, 1 M., gegr., 58 mm

Tappers- en korenkopersgilde:

- 434 Wapenschild, omschrift: DE HEER M^r IAC. DE KLERK. OVERDEK. VAN. TAPP. EN. COORNCOOOP. (vgl. no. 433); kz. drie mannen, balen, wijnvaten, 1695 (7), omschrift: C. D. KATER DEKEN. LLM. WVH. MVS. CH. AVB. IDC. OMMEGANG. M., gegr., 54 mm (Pl. XI)
Aant. Dirks: aangekocht 21 september 1883; = Minard van Hoorebeke no. 489

Timmerliedengilde:

- 435 Sint Jozef timmerman TIMMERMANS AMBACHT, omschrift: I. IANSE enz. 1679 (vgl. no. 399); kz. gereedschap, omschrift: leeuwte, I. ROELANTSEN enz. K., geg., 50 mm
Dirks I, p. 432, pl. LXXXI, 6; = Minard van Hoorebeke no. 301; Jbk. M. & P. 18 (1931), p. 34—38

PROV. NOORD-BRABANT

BRED A

Kleermakers:

- 436 Gekroonde geopende schaar; kz. (22) L., geg., 26 mm, doorboord
= Dirks II, p. 49, noot 2, pl. XCIV, 3

Schoenmakers:

- 437 Gekroonde els, mes; kz. (17) M., gegr., 35 mm, doorboord
= Dirks II, p. 49, pl. XCIV, 4
438 Els met smaller handvat, 5-puntige kroon, mes meer gedetailleerd; kz. (no. 16) M., gegr., 35 mm, doorboord
Coll. Minard van Hoorebeke (Cat. no. 684)

Gilde onbekend:

439 Stadswapen, (G. HVERMANS); kz. afgeslepen namen

T., geg., 41 x 35 mm, doorboord

= Dirks II, p. 48, noot, pl. XCIV, 2

's-HERTOGENBOSCH: Tijdschrift M. & P. 7 (1897), p. 53—56 (ontbinding gilden)

Bakkersgilde: Van den Heuvel p. 103—106, 168—171, 461—466, 516—525

440 Sint Albertus met staf en broodschieter, s AUBERTUS; kz. broodschieter 1646 (4)

M., gegr., 39 mm, oog

= Dirks II, p. 9, pl. LXXXIV, 1

Chirurgijns: Van den Heuvel p. 571—580

441 Cosmas en Damianus; kz. drie instrumenten (I)

M., geg., 40 mm; oog

Vgl. zegelafdruk, in coll. Dirks 1664

= Dirks II, p. 11, pl. LXXXV, 3

Droogscheerdersgilde: Van den Heuvel p. 411—422, 470—471

442 ST MACHIL, staande op overwonnen duivel (vgl. no 447); kz. droogscheerdersschaar, 1754 (No 65)

M., gegr., ovaal 50 x 35 mm, met oog

= Dirks II, p. 11 en 392, pl. CXL, 1

Kastenmakers-, kuipers-, stoelmakers- en kunstdraaiersgilde: Van den Heuvel p. 30—32, 51—54, 93—100, 106—110, 113—114, 422—425, 639—656, 682—684, 719—722

443 Wapenschild met kast, ton, stoel, rad; kz. 1664 (163)

M., gegr., 39 mm, oog afgeslepen (Pl. XII)

Dirks II, p. 35, pl. XCI, 30

443a Als 443; op kz. nummer en initialen (12 P L)

Uit Ottema-Kingma Stichting 1957

444 Variatie van 443: tweedeurskast; kz. (I : Bekkers)

M., gegr., 39 mm, oog (Pl. XII)

445 Variatie van 443: kabinet; kz. (D. Weerts)

M., gegr., 40 mm, oog (Pl. XII)

- 446 Variatie van 443; vierkant i.p.v. wapenschild, kastje, ton, stoel, rad; kz. (N. 58) 1767 M., gegr., 41 mm, oog (Pl. XII)
= Minard van Hoorebeke no. 263 (Cat. no. 682)

Kleermakersgilde: Van den Heuvel p. 402—411

- 447 Sint Michaël (vgl. no. 442); kz. kleermakersschaar, 1754 (No. 33)
M., gegr., ovaal 51 x 35 mm, met oog
= Dirks II, p. 13, pl. LXXXV, 4

Knopenmakersgilde:

- 448 Tres, knopen, omschrift: KNOPEMAKERS PROEFF; kz. knoop enz. NB (13), omschrift: IN SHARTOGEN: BOSSCHE 1699
M., gegr., ovaal, 47 x 35 mm, met oog
= Dirks II, p. 14, pl. LXXXV, 5

Kramers- of Koopmansgilde: Van den Heuvel p. 328—331, 395—402, 442—446, 530—538, 637—638, 669—672, 675—676

- 449 s. NICOLAVS, 1726; kz. lam (57)
M., gegr., ovaal 48 x 36 mm, met oog
= Dirks II, p. 16, pl. LXXXV, 6

Linnenweversgilde: Van den Heuvel p. 259—261, 430—439, 493—496, 672—675, 690—691

- 450 Bisschop Severus met wapenschild, omschrift: S. DEN VRIEDEN
WEDEN IN SHERTOGENBOSCH; kz. rad (55)
M., gegr., (vz. en creux), 40 mm, oog
Dirks II, p. 20 en 392, pl. LXXXV, 7; Jbk. M. & P. 15 (1928),
p. 58—68, pl. III

Lintwerkersgilde: Van den Heuvel p. 693—701, 733—734

- 451 Sint Martinus; kz. gekroonde stapel linten (No. 43), omschrift:
s. MARTINUS enz. 1736 M., gegr., ovaal 62 x 44 mm, met oog
= Dirks II, p. 22, pl. LXXXVI, 10

Molenaars- en olieslagersgilde: Van den Heuvel p. 557—568

- 452 Molen, omschrift: DENCKT. OP. HET. OORDEEL. GODTS. 1691; kz. Johannes in kokende olie (4), omschrift: DE. VREEDE. SI. ONDER. V. MIN. BROEDERS
M., gegr., ovaal 45 x 33 mm, met oog en ring
= Dirks II, p. 23, pl. LXXXVI, 12

Oudekleerkopersgilde:

- 453 Twee jassen (No. 59); kz. OUDE KLEERKOPERS GILDE
M., gegr., 35 mm, met oog
Dirks II, p. 25, pl. LXXXVI, 15; = Minard van Hoorebeke 261
- 454 Sint Martinus, omschrift: HOC. EX. GRATIA... SILV. DUC.... MDCCCL.; kz.
winkel (No. 7), omschrift: OUDE KLEER KOOPERS. GILDE.
M., gegr., ovaal 77 x 59 mm, met oog
= Dirks II, p. 24, pl. LXXXVI, 13

Speldenmakersgilde: Van den Heuvel p. 289—290, 581—605, 687—690

- 455 Sint Thomas; kz. No. (1) SPELDEMAAKERS (A B)
M., gegr., ovaal 60 x 49 mm, met oog
= Dirks II, p. 34, pl. XCI, 28
- 456 Variatie van 455; kz. (No. 11)
= Dirks II, pl. XCI, 28* M., gegr., ovaal, 52 x 40 mm, met oog

Schippersgilde:

- 457 Schip n.l., omschrift: AL. VARENDE enz.; kz. boom (28) ANNO 1683,
omschrift: SCHIPPERS. GILDE. VAN. S HERTOGENBOS.
= Dirks II, p. 26, pl. LXXXVII, 17 M., geg., 57 mm, met oog

Schippersknechtsgilde:

- 458 Schip n.l.; kz. SCHIPPERS KNEGTS GILT 1782
= Dirks II, p. 32, pl. XC, 26 M., gegr., 47 mm, met oog
- 459 Schip, s. BOS; kz. SCHIPPERS KNEGTS GILT, 1792
= Dirks II, p. 32, pl. XC, 26* M., gegr., 44 mm, met oog

Schoenmakers- en looiersgilde: Van den Heuvel p. 10—12, 49—51, 62,
75—77, 101—102, 110—112, 184—188, 446—449, 487—489,
666—668, 732

- 460 Sint Crispinus; kz. laars, schoenen (19)
M., geg., ovaal 53 x 40 mm, met oog
Dirks II, p. 32, pl. XCI, 27

Timmerliedengilde: Van den Heuvel p. 620—637

- 461 Sint Jozef, met bijl. s.l.g., krans; kz. gereedschap (2), 1673, krans
M., gegr., 44 mm
= Minard van Hoorebeke no. 262; vgl. Tijdschrift M. & P. 13
(1905), p. 199, pl. VI, 2

- 462 Sint Jozef naar links lopend (5). Verder als 461
M., gegr., nummer (kz.) 44 mm
- 463 Overmanspenning?: timmerman in werkplaats; kz. *Abram Backer*
A° 1722
M., gegr., ovaal 80 x 43 mm (Pl. XII)
met oog en onder-
aan ornament
= Dirks II, p. 374, pl. CXXXV, 10
- 464 Winkelhaak, bijl, troffel, hamer dooreen; kz. (H V D BIGGELAAR 5)
1778 M., gegr., ovaal 56 x 41 mm, met oog
Vgl. Dirks II, p. 37, pl. XCII; aant. Dirks: aangekocht 22 januari
1890
- 465 Winkelhaak, bijl, troffel, dubbele hamer, hamer dooreen; kz.
(LEONARDUS SCHUL 1787) M., gegr., ovaal 51 x 35 mm, met oog
Vgl. Dirks pl. XCII, 35
- 466 Als 465, rand niet gearceerd; kz. (H V D BIGGELAAR 1795)
M., gegr., ovaal 47 x 33 mm, met bewerkt oog
Vgl. Dirks pl. XCII, 36

Ververs- of St. Lucasgilde:

- 467 Sint Lucas; kz. gekroond palet (N: 18), omschrift: s^T LUCAS enz.
AN° 1772 M., gegr., ovaal 63 x 44 mm, met oog
= Dirks II, p. 35, pl. XCI, 29

PROV. LIMBURG

MAASTRICHT

Bakkersgilde: Dorren p. 353

- 468 Sint Albertus met staf en broodschiet, omschrift: SALBERT enz.;
kz. (Gerard Ternagan) M., geg., 39 mm
= Dirks II, p. 68, pl. XCV, 10

Brouwersgilde: Dorren p. 353

- 469 Sint Arnoldus, omschrift: s. ARNOLDUS. enz.; kz. (WELHELMVS
FREDRIX) M., geg., 51 mm, afgeslepen
Dirks II, p. 82, pl. XCVII, 25; aant. Dirks: ontvangen 2 april 1880
van notaris Dumoulin te Maastricht

Chirurgijns: Dorren p. 354

- 470 s: COSMUS. ET. DAMIANUS met de Maastrichtse ster, MAESTRICT; kz.
glad M., geg., 48 mm, afgeslepen (Pl. I)
Dirks II, p. 83, pl. XCVII, 27

Droogscheedersgilde: Dorren p. 353

- 471 Sint Christoffel, gereedschap, omschrift: DRVEGSCHVRDERS. AMBAGT.
1738; kz. (KRANS) L., geg., 29 mm
= Dirks II, p. 71, pl. XCV, 12; Minard van Hoorebeke no. 348
(Cat. no. 715)

Fruiteniers- of „Oefmengers“ gilde: Dorren p. 353

- 472 Christus met wereldbol enz., omschrift: SALVATOR MVNDI. PATROEN.
VANDE. OEFMENGERS; kz. (IOHAN MANGEL)
Dirks II, p. 78, pl. XCVII, 20 M. (met patina) geg., 51 mm

- 472a Exemplaar zonder patina; kz. (AND LAEVEN)
Aant. Dirks: coll. Dirks M., geg., 52 mm, doorboord

Heelmeester-barbiërs: Dorren p. 354

- 473 Wapenschild met gereedschap; kz. (M. R. IAN DE BASER)
= Minard van Hoorebeke no. 355 M., geg., 31 mm

Hoveniersgilde: Dorren p. 354

- 474 Paus Urbanus, zittend, met twee hoveniers, (1706), omschrift: ster,
S VRBANE enz.; kz. (H KRIJIE) M., geg., 50 mm, afgeslepen
= Dirks II, p. 77, pl. XCVI, 19

Kleermakersgilde: Dorren p. 354

- 475 H. Familie, ster, geopende schaar, omschrift: 1698 CLEDERMAECKERS
AMBACHT enz.; kz. (TIEDOR BASSEN 116)
M., geg., ovaal 36 x 32 mm, doorboord
= Dirks II, p. 69a; coll. A. Perreau

- 475a Exemplaar zonder nummer (LAUWERENS VAN DER WIJERT)
M., geg., 38 x 34 mm. Dubbele dikte
= Dirks, p. 69b, pl. XCV, 11

Kramersgilde: Dorren p. 355

- 476 Sint Nicolaas, drie kinderen in tobbe; kz. (afgeslepen naam en
1773) M., geg., 37 mm
Dirks II, p. 63, pl. XCV, 4

- 477 Als 476, doch Sint Nicolaas met het hoofd rechtop en stijf neerhangend gewaad K., 38 mm, afgeslepen

Lakenwevers of- gewandmakersgilde: Dorren p. 355

- 478 Sint Genoveva tussen engel en duivel, ster, gekroonde spoel, st VIEVA; kz. kroon, ornament, (IOANNES SOETERS 1768)
L., geg., 45 mm
= Dirks II, p. 71, pl. XCVI, 14; = Minard van Hoorebeke no. 347

Linnenweversgilde: Dorren p. 355

- 479 Sint Severus met staf en weversspoel, omschrift SANCTUS SEVERUS; kz. (LEONARD IACOBUS WIJNANTS 1771) K., geg., 49 mm
= Dirks II, p. 81, pl. XCVII, 23; coll. A. Perreau.

- 480 Exemplaar zonder rand met omschrift; kz. (4)
M., geg., 40 mm, afgeslepen, doorboord
= Dirks II, p. 81: coll. Quaestius

Schilders- of Sint Lucasgilde: Dorren 356

- 481 Sint Lucas schilderend; kz. kroon (JOSEPH DE STRUVE, wapenschild, 1765) M., geg., 44 mm
= Dirks II, p. 62, pl. XCV, 3; = Minard van Hoorebeke no. 346

Metselaarsgilde: Dorren p. 356

- 482 Gekroonde troffel, omschrift: s * LOUWERENS * GILDEN *; kz. gekroonde steenhouwershamer 1681 L., geg. 32 mm
= Dirks II, p. 369, pl. CXXXII, i; aangekocht 1883; cat. Minard van Hoorebeke no. 714

Schippersgilde: Dorren p. 356—357

- 483 Sint Nicolaas met drie kinderen in tobbe (vgl. no. 477), waarbij gegraveerd een schip en een steigerend paard; kz. anker (SIMON DEIARDIN 1769) L. geg., 37 mm, 1739 afgeslepen.
Dirks II, p. 74—75, vgl. pl. XCV, 4; coll. Minard van Hoorebeke
- 484 Begrafenispenning: st. NICOLAUS; kz. doodskop, beenderen, en gestempeld een ankertje en vijfpuntige ster L., geg., 29 mm

Schoenmakersgilde: Dorren p. 357

- 485 Gekroonde laars, Sint Chrispinus en Crispinianus, omschrift: * SEGEL. DER. SCHOENMACKERS. I. MAESTRICHT; kz. (FENSENT HEENUS) K., geg., 32 mm, doorboord

Dirks II, p. 62, pl. XCV, 2; = Minard van Hoorebeke no. 334
(Cat. no. 716)

Smedengilde: Dorren p. 351, 357

486 Sint Eligius met staf en hamer, omschrift: s^T ELIGIVS enz.; kz.
(NICOLAS RENOIR 1788) L., geg., 46 mm
Dirks II, p. 60, pl. XCV, 1; = Minard van Hoorebeke no. 321

487 Drinkpenning: twee gekruiste hamers, gekroond, omschrift: IACOB
STEVENS A^e 1782; kz. bierdrinker
M., gegr., 57 mm, 2 x doorboord
= Dirks II, p. 378, pl. CXXXIII, 3; = Minard van Hoorebeke 323;
Dorren p. 351, 357

Timmerliedengilde: Dorren p. 357—358

488 Gereedschap, 1683, omschrift: ster, EERT GODT enz.; kz. (*R. Clasen*)
M., gesl., 30 mm, doorboord, afgeslepen
Dirks II, p. 65, pl. XCV, 6; Aant. Dirks: ontvangen van F. J. L.
Dumoulin, 1 april 1880

488a Tweede exemplaar, kz. (*I KOYMANS*)
M., gesl., 31 mm, doorboord, afgeslepen
= Dirks II, p. 65, pl. XCV, 6

Protestantse timmerlieden:

489 Gereedschap, 1677; kz. (*John Erenst Erckelens*) K., gesl., 26 mm
Dirks II, p. 65, pl. XCV, 7

490 Begrafenispénning: gereedschap, doodskop, 1682; kz. (*Johannes
Stattlow*) K., gesl., 26 mm
Dirks II, p. 66, pl. XCV, 8; aant. Dirks: aangekocht

Vissers- en korfmakersgilde: Dorren p. 355

491 Sint Petrus als Paus, zittend, met staf en vis, omschrift: s PETRE enz.;
kz. (ANTONIUS PIONET 1773) M., geg., 40 mm
= Dirks II, p. 76, pl. XCVI, 17

Wijntappersgilde: Dorren p. 359

492 Gereedschap, omschrift: HET LOEFFELICK enz.; kz. (ANTON ISENEER?)
L., geg., 49 mm, doorboord

= Minard van Hoorebeke 356; Vgl. Dirks II, p. 176 en Nalezingen p. 49, pl. CIX, 3

Niet tot de gildepenningen behoort het Bedelaars(?) vergunningsteken in de vorm van een wapenschild, met oog. T., geg., 51 x 40 mm. Dirks, II, p. 84, pl. XCVII, 28; Minard van Hoorebeke no. 361 (Cat.no. 725).

WEERT

? Linnenweversgilde:

493 Wapenschild, opschrift; kz. wapenschild, 1566, waarin gestempeld spoel e.a. K., gesl., 38 mm

= Dirks II, p. 85, pl. XCIV (tekening v. kz. onvolledig, bovendien is de linkerkant de bovenkant)

PLAATS ONBEKEND

Bakkers:

494 2 gekruiste broodschieters B G (No. 25); kz. glad

M., gegr., 31 mm, doorboord

Bedelaars?:

495 Beurs O B; kz. A H 1670, wapenschild met anker M., geg., 32 mm
Dirks II, p. 363, pl. CXXXVI, 4

Goudsmeden?:

496 Wapenschild en een stempeltje, krans; kz. (*Joos van den Heuvel 1631*), krans M., gegr., schild en schildje gestempeld, 37 mm
= Dirks II, p. 366, pl. CXXXIV, 9

Kleerkopers en kousenmakers:

497 Hand, krukje, kous; kz. (*H. Coerbeen*) T KLEER. KOOPERS enz.

= Dirks II, p. 366, pl. CXXXV, 2 M., gegr., 45 mm

Kleermakers:

498 Heilige n.l. met schaar en meetlat, *opgericht in 't Jaar 1646* (stempeltje N); kz. ADRIAEN * IANS * VAN DER * VELDEN * IAN * CORNELIS * VAN * ANTWERPEN * GOVERT * MAERTENS * PLOY. MAERTEN. ADRIAENS. VANDER VELDEN. Z., schildvormig met kettinkje, gegr., 53 x 44 mm
Aant. Dirks II (t.o. p. 368); Cat. Völcker no. 2614/850

- 499 Gekroonde open schaar; kz. (*Melgert: Juriens: groenewolt: 1708:*)
M., gest., vierkant 25 x 26 mm
Aant. Dirks II: aangekocht 12 december 1881

- 500 Schaar (50); kz. glad M., gest., 23 mm, 2 x doorboord
= Dirks II, p. 368, pl. CXXXV, 3

- 501 Open schaar; kz. (*Gerrit Vaanhout*) M., gegr., 28 mm

Koperslagers?:

- 502 Hand, komend uit wolk, met hamer, korenmaat?, blaaspijp?
(*Steven Olijviers oset*) K., ovaal 39 x 47 mm, gegr. doorboord
= Dirks II, p. 368, pl. CXXXIV, 8

Kuipers:

- 503 Hand komend uit wolk, met kuipershamer 1776, rand: kz. open
passer, ton, omschrift: (*JURGEN WUBBEN*) M., gegr., 28 mm
Aant. Dirks II

- 504 Staande kuipersbijl n.r., omschrift: HOOP * OM * LEVEN * LEERT *
MI * STERVEN *; kz. (w huismerk I WILLEM * WILLEMSSEN)
K., gegr., 34 mm, afgeslepen

Geen kuiperspenning, maar een patriottenpenning is: vz. kuipershamer,
omschrift: kz. kuipersmes, omschrift. M., geg. 30 mm. Dirks II, p. 380, pl.
CXXXIV, 15.

Linnenwevers:

- 505 Spoel s v; T L enz. 1647 K., gegr., 31 mm
= Dirks II, p. 379, pl. CXXXV, 11
- 506 Gekroonde gekruiste spoelen H L 1687; (D F 1)
M., gegr. 31 mm, afgeslepen

Metselaars:

- 507 Gereedschap (troffel, passer enz.); ANO 1655 M., geg. 26 mm
Dirks II, Nalezingen, aant.: aangekocht 23 september 1881
- 508 (Groningen?): gekroonde troffel 1645; (A 1)
K., gegr., 36 mm, doorboord

Schippers:

- 509 Tweemaster; (*A. V. D. Monde 1771*)
Dirks II, p. 371, 28 b K., gegr., rechthoekig, 28 x 27 mm

510 Tweemaster n.l. (15); kz. glad M., ruitvormig 48 x 49 mm., gegr.
Minard van Hoorebeke no. 424 (Cat. 801)

511 Schip n.l. s; kz. (WILLEM CLASEN) M., gesl., 35 mm, doorboord
Dirks II, p. 371, 26

St. Lucasgilde:

512 1644, Lucasschild; (*Paulus Hinncke* s) M., gegr., 28 mm

Schoenmakers:

513 Gekroond mes, els, bijl (?); *Johannes Lambertij den 11 decemb:*
*1693 **) M., 48 mm, gegr.

= Minard van Hoorebeke no. 333; Dirks II, Nalezingen p. 47

Geen gildepennning is het eenzijdige bolle penninkje met een laars en muil-
tjes er op, Dirks II, p. 372, pl. CXXXIV, 4.

514 Gekroond mes, gekroonde els. 1624; Sint Crispijn n.r. (70) (*)
Dirks II, p. 372, pl. CXXXV, 8 M., gegr., 32 mm

515 (Amsterdam?): Mes, gekroonde els (361); kz. (IOANNES IN DE
SLOED) K., gesl., 25 mm, doorboord
= Minard van Hoorebeke no. 29; Dirks II, Nalezingen p. 26

516 ?; Gekroond rondmes 1667; kz. (FRANS VAN BORCULO)
= Dirks II, p. 372, pl. CXXXV, 7 K., gegr., 35 mm, doorboord

517 Begrafenispenning: gekroonde gespoorde laars; kz. lijikbaar (2)
= Dirks II, p. 373, pl. CXXXV 12 M., gegr., 32 mm

Smeden:

518 Gekroonde hamer/aambeeld 1670 (*Hendereck IANSEN*); kz. hamer,
kuipersaambeeld enz. M., gegr., 46 mm, afgeslepen

= Minard van Hoorebeke no. 330 (Cat. no. 711); Dirks II, Na-
lezingen p. 46

519 Gekroonde hamer, gekruiste (nijp)tangen (s H); kz. glad
= Dirks II, p. 376, pl. CXXXIV, 7 M., 36 mm, gegr., afgeslepen

520 Wapenschild met hamer en twee spijkers, aan lint, 719 15 juny; kz.
(CLAES BROEDERS) M., gegr., 34 mm, doorboord

521 Degen, mes, sleutel, hamer, pot dooreen, 1681
= Dirks II, p. 376, pl. CXXXIV, 10 M., gesl., 19 x 21 mm

522 Ald 521, doch 1619 vgl. M., gesl., 23 x 23 mm
Dirks II, p. 376, pl. CXXXIV, 10

Timmerlieden:

- 523 Passer/winkelhaak 1739; kz. twee soorten bijlen 1596
M., gesl., 26 mm
- 524 T B; schaaf T., geg., 35 mm
- 525 Gekroonde schaaf; kz. (*Gosewinus der Balverts A° 1774*). Twee
stempeltjes xxx Z., 37 mm, gegr. (Pl. I)
Gosewinus der Balverts komt niet voor in het z.g. „Baaseboek” van
het Amsterdamse Timmerlieden- of St. Jozefsgilde, volgens mede-
deling van de Gemeentelijke Archiefdienst van Amsterdam.

Touwslagers?:

- 526 Gekroond monogram (C R S III); kz. man met een rol touw en een
tros koorden H No. (323)
Ovaal 70 x 50 mm, geg., met oog
= Minard van Hoorebeke no. 267 ('s-Hertogenbosch)
Dirks II Nalezingen, p. 41: aangekocht van J. Schulman 4 april
1881, uit Gent

Visverkopers?:

- 527 (No. 5 T H) vis 1776; kz. munt van 1713 met omschrift; VTILITATI
PVBLICAE K., 34 mm, vz. gegr., kz. gesl.
- 528 Vis n.r. I H 37 K., gesl., 22 mm
= Dirks I, blz. 125, pl. X, 115

Wevers?:

- 529 Gekroonde gekruiste spoelen 1703; kz. drie bloemen (*I H. B.*),
eikenkrans M., geg., 36 mm., 3 x doorboord
= Dirks tekening; aangekocht 7 november 1892

Wildverkopers:

- 530 Drie hazen (ANNO 1622) M., geg., 36 mm; kz. glad
Dirks II, Nalezingen p. 24, 9; pl. CXXXVI, 2

Wijntappers?:

- 531 Geit, zogend een kind met druiventros, rondom druivenranken; kz.
man met fles en glas op ton zittend, druivenranken M., gesl. 43 mm
Minard van Hoorebeke no. 191; Dirks Nalezingen p. 38

Gilde onbekend:

- 532 Twee ineengeslagen handen om gekroonde els(?) (*Peter D. Weerdt Den 14 Maert 1768*); kz. glad M., gest., 40 mm, afgeslepen
- 532a 2e ex. (IACOB ROTGERS) M., 37 mm
- 533 Behaarde arm uit wolken stekend met voorwerp in de hand
M., gegr., 30 mm
- 534 Omschrift: DE GELDE PENNYG ANNO 1773; kz. omschrift: HYNDRIK YACOKS HEEFT NO 92 K., gest., 38 mm, midden doorboord

SUMMARY

The collection of Guild Medals in the Frisian Museum at Leeuwarden (the Frisian excepted) — Its main part consists of the private collection of Mr. Dirks, the well-known author of *De Noord-Nederlandsche Gildepenningen* which appeared in 1876. This eminent book was based on the author's own collection and on that of Mr. Maschhaupt, now at the Rijksmuseum in Amsterdam. But after its publication many specimens were added from various collections, especially from the Minard van Hoornbeke collection, sold by auction in 1883. Fortunately Mr. Dirks' careful annotations have been preserved likewise in the Frisian Museum.

Guild medals served to identify the members and to prove their presence at the guild's meetings and also to convoke them for the obliged attendance at funerals. In the N. Netherlands they are to be found from the end of the 16th century onwards, first at Middelburg, then in several cities of Zeeland, Holland, Utrecht, Friesland and Groningen, and, in the second half of the 17th century, also in the other provinces. But from some important cities as Rotterdam, Leyden and others, hardly any guild medals are known. Their use continues after the official abrogation of the guilds till their disappearance in 1818. But after 1798 stress was laid on social care and guild medals served as a proof of membership of the guild's sick- and burial-funds.

Guild medals can be divided into several large groups as to their outward appearance: those of Friesland and Groningen are mostly engraved, those of Overijssel and Guilders are made with puncheons, those of Zeeland often are cast and show the interior of workshops etc. etc. The designers are hardly ever known. They are rather artisans than artists. There are, however, some exceptions e.g. the well-known die-cutter and engraver Joh. Loof, the medallist W. de Wijs, A. Nachtegaal a.o.

Follows the catalogue.

REGISTER VAN GILDEN
(Cijfers verwijzen naar bladzijden)

Apothekers	15, 21, 22, 48, 52, 56	Koopmans	48, 67
Bakkers	11, 14, 15, 19, 24, 45, 50, 52, 54, 58, 62, 66, 69, 73	Koperslagers	15, 74
Balanskinderen	54	Korendragers	25
Barbiers	70	Korenkopers	65
Bedelaars	73	Korenlichtermans	28
Beeldhouwers	48	Korenmeters- en zetters	29
Bierdragers	18, 47	Korenmolenaars: zie molenaars	
Biertappers: zie tappers		Korfmakers	11, 72
Bierwerkers	48	Kousenmakers	56, 73
Boekbinders	18, 54	Kramers	48, 53, 64, 67, 70
Boekdruckers	18, 54	Kruideniers	56
Boekverkopers	18, 54	Kuipers	30, 48, 57, 63, 65, 66, 74
Bontmakers	54	Lakenbereiders	31
Brandewijnverkopers	52, 62	Lakenkopers	61, 63
Brouwers	19, 46, 69	Leerlooiers	12, 16, 23, 49, 63, 68
Chirurgijns	19, 20, 52, 55, 66, 70	Leidekkers	11, 34, 57
Collegium Medicum	21	Linnenwevers	14, 32, 47, 67, 71, 73, 74
Collegium Pharmaceuticum	48	Lintwerkers	32, 67
Draaiers enz.	55, 66	Loodgieters	33, 57
Drogisten	56	Loods- of veerschippers	62
Droogscheerders	31, 55, 64, 66, 70	Looiers: zie leerlooiers	
Elftverkopers	50	Makelaars	32, 57
Fruitverkopers	48, 55, 70	Mandenmakers	11, 32, 57, 72
Gewandmakers	71	Metselaars	11, 33, 46, 49, 57, 63, 71, 74
Glazenmakers	11	Molenaars	30, 67
Goud- en zilversmeden	55, 73	Olieslagers	67
Grootbinnen- en buitenlandvaarders	22	Ooftmengers	70
Hoedenmakers	23, 49	Oudekleerkopers	58, 68, 73
Hoender- en vogelverkopers	23	Passementwerkers	16, 32, 49, 56
Hortus Medicus	15, 20, 21, 22	Pompenmakers	34
Houtzagers	45, 56	Pruikenmakers	54
Hoveniers	70	Roei- en steigervoerders	34
Huidenkopers	23, 56	Schaliedekkers: zie leidekkers	
Huidenvetters	59	Scheepstimmerlieden	39, 63
Kaasdragers	17	Schilders	39, 47, 50, 51, 59, 71, 75
Kastenmakers	55, 56	Schippers	14, 51, 53, 58, 68, 71, 74
Keetluiden	45	Schoenmakers	12, 17, 18, 23, 45, 47, 49, 53, 59, 63, 65, 68, 71, 75
Kleermakers	11, 14, 23, 45, 47, 49, 51, 53, 56, 62, 65, 67, 70, 73	Schuitenvaarders	13, 34, 43
Kleinbinnenlandvaarders	23, 51	Schuitmans	63
Knoopmakers	49, 56, 67	Slepers	40
Koek-, beschuit- en pasteibakkers	24	Smeden	13, 15, 16, 40, 47, 53, 59, 64, 72, 75
Kompas -en zeilmakers	22	Spek- en varkensslagers	41

Speldemakers	68	Vleeshouwers	41, 43
Steenhouwers	33, 48	Voltschuitenvoerders	43
Stofjeswerkers	17	Waagdragers (werkers)	44, 54
Suikerbakkers	56	Wevers	54, 60, 71, 76
Tabaksverkopers	56, 59	Wildverkopers	76
Tappers	17, 62, 64, 65, 72, 76	Wollenaasters	13
Timmerlieden	11, 13, 41, 51, 54, 60, 64	Wollenlakenkopers	61
	65, 68, 72, 76	Wolververs	50
Touwslagers	76	Wijnheren	62
Turfdragers	42 46	Wijnkopers	44
Ververs	69	Wijntappers: zie tappers	
Vettewariërs	60	Wijnverlaters	30
Visser	46, 72	Zakkendragers	59, 62, 65
Visverkopers	43, 76	Zijdelakenkopers	61

REGISTER VAN PLAATSEN

(Cijfers verwijzen naar bladzijden)

Alkmaar	17	's-Hertogenbosch	66
Amsterdam	18	Hoorn	46
Appingedam	11	Leiden	50
Arnhem	14	Maastricht	67
Breda	65	Middelburg	54
Delft	47	Rotterdam	50
Deventer	14	Sluis	62
Dordrecht	48	Utrecht	15
Enkhuizen	45	Vere	62
Goes	52	Vlissingen	62
's-Gravenhage	48	Weert	73
Groningen	11	Woerden	51
Haarlem	46	Zierikzee	64

9 Groningen, Timmerlieden

31 Utrecht, Apothekers

327 Leiden, Wolwevers

470 Maastricht, Chirurgijns

525 Onbekend, Timmerlieden

Amsterdam	56	Brouwerscollege (overman)
	241	Schildersgilde
	286	Wijnkopersbegrafenis

Amsterdam

112a, 115, 121 Korendragers

132, 138 Korendragers

157 Korenmolenaars

173 Lakenbereiders

187 Metselaars

Amsterdam

142 Korenlichtermans

101 Klein Binnelandvaarders

148 Korenlichtermans

210, 226, 215 Roei- en steigerschuitenvoerders

237 Scheepstimmermans

281 Vlotschuitenvoerders

Amsterdam

75 Toegangspenning Hortus medicus

256 Timmerlieden

249 Spek- en varkensslagers

249 (keerzijde)

249a (keerzijde)

- 50 Alkmaar, Schoenmakers
 291 Enkhuizen, Bakkers
 290 Enkhuizen, Bakkers
 298 Haarlem, Turfdragers
 300 Hoorn, Vissers

	308 Delft, Smeden	
303 Delft, Bierdragers		306 Delft, Schoenmakers
310 Dordrecht, Koopmans		
316 's-Gravenhage, Kleermakers		

- 344 Goes, Chirurgijns en Apothekers
 378 Middelburg, Makelaars
 377 Middelburg, Kuipers 406 Middelburg, Wollenlakenkopers
 386 Middelburg, Oudekleerkopers

Middelburg

- 362 Chirurgijns
- 366 Goud- en zilvermeden
- 400 Timmerlieden (overmans)

Middelburg

375 Kruideniers
356 Boekdrukkers
394 Sint Lucasgilde

- 422 Vliссingen, Scheepmakers
 425 Vliссingen, Schuitmans
 434 Zierikzee, Tappers- en Korenkopers

's-Hertogenbosch

443 Kastenmakers
444 Kastenmakers

463 Timmerlieden

446 Kastenmakers
445 Kastenmakers